ASIAN-AFRICAN-... LIBRARY
19 JUN 1956

No. 22—Vol.-LIV

Friday,
15th June, 1956

Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Price 6d.

INDIAN OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903

Former Editor: Late Mr. Manilal Gandhi—1918-1956

A Challenge

"The challenge I fling to you is the greatest to which ever men have been invited to respond. It is the challenge to put off your gait of the mill-horse pacing his round; it is the challenge to live of your own motion, like free spirits as you are; it is the challenge to use institutions, instead of being used by them; it is the challenge to unseat things from the saddle of destiny and to seat there instead the human soul. Is it not worth effort, thought, imagination, faith? What in comparison are our petty quarrels about yours and mine? You and I alike own nothing but ourselves. Of that let us make ourselves masters; the rest will be added unto us.

—G. Lowes Dickinson.

—o—

The living man has his true protection in his spiritual ideals, which have their vital connection with his life and grow with his growth.

—Rabindranath Tagore.

How Prayer Increases Spiritual Strength

By KEDARNATHJEE

As much as a man requires a healthy and robust body and education to gain knowledge just as much he requires mental development. A human being should develop all three, body, mind and soul. If a person develops only his body and acquires much strength that does not mean that he is complete. A person should develop his body to such an extent that he becomes full of zest, healthy and able to withstand any weather or ordeal. Likewise a person should gain all the knowledge he can. This knowledge must be pure and refined because if this knowledge is not pure then it can bring bad repercussions. Like the knowledge of a thief. The world does not benefit from his knowledge instead with such influence a person ceases to be a human and becomes a Satan. Everybody possesses the power to build and to destroy. If this power is misused then it makes the person a devil, but if he uses it for a good purpose then he is regarded as a civilised being. The world today believes that the country which possess the best destructive elements such as the A. Bomb and the H. Bomb that country is very powerful.

Advise From The East

For this reason the Saints of the East stress the necessity of developing the mind. How is this done? To develop the body one has to exercise. To gain knowledge one has to study extensively. Likewise development of the mind is a type of study. Merely by the number of examinations you have passed one cannot gauge your knowledge. Your knowledge is only gauged when you can show your powers of imagination, show that you are inventive, your powers of remembrance and show your power to use these powers with discretion. These are all parts of knowledge. By reading a person only develops his imagination but not the other three. The method of writing examinations nowadays develops the power of remembrance in a student as he has to remember all that he reads.

We take for example a peasant in the east. He may not have the ability to read and write but the knowledge he possesses of the soil and the seed is incomparable. Another example is a tradesman. He pursues his work daily leaving him no time at all to read and so he does not develop his power of remembrance.

As a person increases his knowledge he rises above all other living beings. A person who is merciful, friendly, generous, loving and affectionate is fully developed. The expansion of these sentiments is to work for the upliftment of the whole human civilisation.

The love to serve and to co-operate with others unifies the human race. Mental power increases with good feeling. The power to take solemn vows and fulfil them is a great power and if that is mastered then the mind becomes more developed.

(Continued on page 246)

Today, of all days, the joy of giving is uppermost in every heart. The best thing to give to your enemy is forgiveness; to an opponent, tolerance; to a friend, your heart; to your child, a good example; to your father, deference; to your mother, conduct that will make her proud of you; to yourself, respect; to all men, charity; and to your loved ones?

Surely a NEW INDIA PROTECTION POLICY, the best of all Gifts.

THE PLEASURE OF GIVING IS YOURS, AND THAT OF SERVING YOU IS OURS.

The

New India Assurance

Company Limited

Principal Controlling Officers:

Rustomjee (Pty.) Ltd.

**140, Queen Street,
DURBAN, NATAL.**

NEW NYLON SAREE MATERIALS

——JUST ARRIVED——

Gold Striped Fancy Nylons 48" 12/6 yd.

Spotted Georgettes 45" 4/6 yd.

Two Tone and Rainbow Georgettes 45" All Shades 4/11 yd.

Bordered Georgettes All Shades 45" 3/11 yd.

Embossed Georgettes 45" 5/11 yd.

Coloured Georgettes 45" 3/11yd.

BLOUSES

Printed Georgette and Bemberg Ski . Hu e ran e now at clearin

Real Benares and Jari Gold Georgette Sarees and Borders. Big range in stock.

Georgette Jari Work Sarees All colours £4-10-0

Georgette Sarees Cotton Embroidery £3/15/0

CHILDREN'S SCHOOL WEAR

Boys Shirts, Knickers, Blazers, Vests, Socks. Girls Gym Blouses etc. At Reduced Prices.

CHAMPALS!

Plastic Fancy Tops with Heel Size 3 to 7 18/6 pair

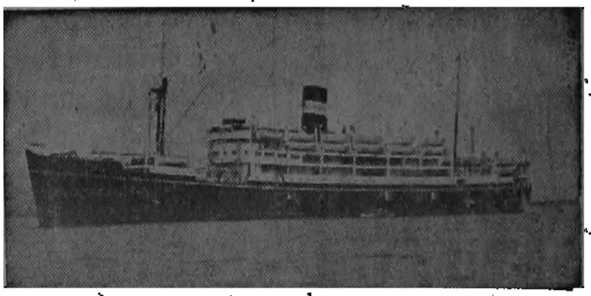

B. I. S. N. Co. Ltd.

S. S. Karanja due 1st July. Sailing 5th July 1956. For Bombay via Karachi

Passengers must conform with the Cholera Vaccination and Yellow Fever innoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Innoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES: DURBAN TO BOMBAY

First Class single without food £92—0—0
Second " " " " £60—15—0
Third Class Bunk

INDIAN OPINION

FRIDAY, 15TH JUNE, 1956

Group Areas Vigilance Committees

THE Vigilance Committee set up to awaken public opinion to the dangers of the Group Areas Act has possibilities of doing a lot of good while the danger remains also that it might not live up to the great hopes on which it was set up.

On the one hand the committee has the distinctive value of being mixed. In it the Black and the White opponents of the apartheid madness will learn to work together against a common threat. As Dr. Naicker has publicly pointed out, the greatest need of the moment is for the opponents of apartheid to stand together; to wage a joint struggle against apartheid in a united front where emphasis will be on the things agreed upon and not on the differences.

There is urgent need for the differences to be pushed to background if apartheid is to be effectively opposed. But a main prerequisite for such a thing to happen is the creation of an atmosphere of mutual trust and confidence. No group or section must be made to feel that advantage is taken, in the united front, to advance any particular ideological interests. There must be a frank and open acknowledgement of the existence of the differences and an equally frank and open realisation that now is not the time for people to go into them. Agreement must be confined to the things opposed. If that is what Dr. Naicker has in mind, we would gladly proclaim our agreement with him.

But the process of awakening public opinion must not be confined to Durban. A start was made with the conference held in Durban. Plans are being made for another to be held in Durban again. There might be very good reasons for this, but it has two dangers. Firstly, Durban is not Natal. If the dangers of the Group Areas Act are to be brought home to the people of Natal, these educative conferences should be held in various parts of Natal. Maritzburg, Ladysmith and Newcastle are vitally interested in Group Areas developments.

Secondly, it is known that the Group Areas Act is primarily designed to make things difficult for the Indian section of the nation. While the African has been gravely hit as well, there is no doubt in the mind of the apartheid political adventurers that they are hitting the Indian where he is weakest. By regarding Durban as the place where Group Areas conferences are to be held the danger grows that people might confine themselves to an area where the Indian population is concentrated and in that way tend to isolate the Africans of northern Natal in a struggle which is vitally theirs as well. Nothing would suit the apartheider better. To make their full impact, these conferences must be held as much where the Indians are concentrated as where the Africans are.

On the other hand the establishment of the vigilance committee must be regarded only as the first step in the movement of ideas in a certain direction.

The real goal must at all times be a united front in which the African, European, Coloured and Indian opponents of apartheid must stand and resist apartheid together. For, in the final reckoning, the defeat of the Group Areas Act would not by any means herald the fall of race oppression. It would certainly be a major defeat for the race oppressor but race oppression would still be very strong elsewhere.

At the very best it would be wisdom to view the vigilance committee as nothing more than an essay in active co-operation on the part of the opponents of apartheid. As such it has very great possibilities—and limitations. Up to now collaboration has been made difficult by the failure to push ideological differences to the background. Platforms where the races could stand together against apartheid have in the end proved irresistibly attractive to people keen to advance ideological interests. But there is no surer way to destroy the will to co-operate than the enthusiasm of these people; what is more, their very enthusiasm tends to make talk of joint action suspect where this should not be the case.

But it is the possibilities that must override every other consideration. If the African, European, Coloured and Indian democrats stand together against apartheid, no force that the government can put up can ever be of any avail. The real test for the vigilance committee, then, will be whether or not it allows itself to be guided by statesmanship in tackling the problems it has been set up to grapple with. If it does it will advance the cause of democracy a step forward.

NOTES AND NEWS

T.I.C. Secretary Banned

The joint secretary of the Transvaal Indian Congress, Mr. Ahmed E. Patel, was served with a banning notice. He was restricted for a period of five years to the magisterial district of Johannesburg, and forbidden to attend any gathering in any place within that magisterial district. This is the first such notice Mr. Patel has received. He has not been named.

Dr. Arthur E. Letele

Dr. Arthur E Letele of Kimberley, the Treasurer-General of the African National Congress, who has accepted the invitation of the Natal Indian Congress to open their 9th Annual Provincial Conference at the Mahatma Gandhi Hall on Friday the 22nd June, is one of the leading lights of the African National Congress, particularly so, in the absence of Chief A.J. Luthuli, President-General of the African National Congress and Mr. Oliver Tambo, the Secretary General of the African National Congress who have been banned from active political participation by the Minister of Justice, Mr. C. R Swart.

Dr. Letele played a major role in the Conference of the Congress of the People and delivered one of the main addresses on behalf of the African National Congress to the delegates at Kliptown last year. He is fully in accord with the principles of the Freedom Charter which was finally adopted at the Conference.

An Unworthy And Stupid Reply

(C. W. M. GELL)

THE State Information Office's Digest of S.A. Affairs for May 11th devotes four pages to Father Huddleston's book. Three of these are filled with selected opinions about its merits and its author. The first page consists of an article entitled "Vitriolic Attack on S.A. Becomes Best Seller Abroad."

Presumably the intention of the article is to disparage Father Huddleston personally and the veracity of his book. Taxpayers, who foot the bill for this Digest and its free circulation in 117 territories, may well wonder if their money is being wisely spent, whatever their personal opinion of the controversial book.

It is surely deplorable that an official publication should stoop to sarcastic phrases like "bathed in the odour of sanctity," "the saintly near-martyr" and "all that is left is to retire to the hallowed ground of the mission headquarters and from there to meditate on the slum dwellers, the dark humans with the warm smile." Even those who differ "gorged with phrasaical fulfilment and unctuous content" and went on to sneer at "your brand of Christian piety." Personal denigration of this sort only defiles its user, not the object of the vituperation. It is the lowest and least effective method of carrying on political controversy because it exposes the paucity of one's own arguments

The more factual parts of the article refers to Sophiatown as "one of Johannesburg's worst Bantu slums." Those who know that city well agree with Father Huddleston that any schemes of pure slum clearance would of necessity have given first priority to the far worse areas of the Pimville Tanks (built as "temporary accommodation" fifty years ago), the Orlando breeze-block shelters, the Moroka Squatters Camp and parts of Jabavu.

In fact, the Government's decision to "raze the slum for a variety of reasons" was chiefly motivated by the desire to remove a "black spot" out of the middle of the encroaching White Opinion is still far more divided over the new Bantu Education syllabuses than the anonymous author pretends. For instance, the substitution of something called "environmental studies" for history and geography seems to restrict African horizons to their tribal stories and duties towards the Native Affairs Department. Mother tongue education cuts them off from all but departmentally prepared text books. And it is far from clear that Father Sidebotham opened Christ the King school "in defiance of the new regulations." Far more probably, the Department lost his previous applications.

The Government has, of course, long called the A.N.C. and S.A. Indian Congress "Communist-inspired". But many well-informed people dispute this verdict. The Congresses' chief sin obviously is uncompromising opposition to the Government's racial policies and they are not alone in being called "Communists" for that reason. Whether it helps to use phrases like "treading the hate-all path with Moscow as the goal" is very doubtful, especially now that western statesmen are wooing B and K.

Almost anyone and anything that stands up to the Government's racial ideology is "leftist," and, therefore, liable to "the indignity of a police inquiry." This has an adverse effect on world opinion because it offends Western standards of freedom—because it happens here in a widespread and indiscriminate way without charges being brought or people tried and convicted, not because it is misrepresented. And the same may be said of Father Huddleston's "grisly revelations." They happen all too often.

If they are not the whole truth or, in the opinion of the Government, unrepresentative, let it reply as constructively as it can. This spiteful, sneering, often petty article will do nothing to advance White South Africa's case against Father Huddleston's book. Or haven't we perhaps got one?

Catching Up With Truth

THE following by "Cassandra" appears in the 'Daily Mirror' dated April 30:—I am delighted to see that Mr. Eric Louw, the Minister of External Affairs in South Africa, is worried about the immense success of Father Huddleston's book "Naught for Your Comfort."

Mr. Louw says that the book is "doing incalculable harm"—and so it is, to Mr. Louw and his friends. He remarks that "the windows of every bookshop in London are piled high with copies of Father Huddleston's book." He then goes on to say how his Government is going to deal with the ugly published facts of the real meaning of their policy of apartheid.

Through the State Information Office they are going to publish a book refuting the arguments of "Naught for Your Comfort."

How does Mr. Eric Louw propose to overtake the truth about the real barbarity of the South African police State that has sped round the world? All the official propaganda pumped out from the State Information Office will not conceal, diminish or tarnish Father Huddleston's great indictment.

Fell Distorts True Picture Of Non-White Soccer In S.A.

THE distorted picture of non-white soccer in South Africa painted by Mr. F. W. Fell, president of the South African Football Association, at the meeting of the International Federation of Football Association (F.I.F.A.) at Lisbon recently was criticised by Mr. George Singh, secretary of the S.A. Soccer Federation, the non-white body.

"The statement that non-white soccer has a negligible investment in the sport is sheer piffle," said Mr. Singh in an interview. "Being the national game, non-whites have more money invested in soccer than in any other game," Mr. Singh continued.

"It was also disappointing to learn that Mr. Lotsy, vice-president of F.I.F.A. had thrown his weight partially on the side of the white body—we at least expected impartiality from the F.I.F.A. delegation that visited South Africa," he added.

Durban Parliamentary Debating Society

ON the 4th June, the Durban Parliamentary Debating Society had a debate. Mr. Ronald W. Morris Member for Marico and Minister for Information and External Affairs moved a motion commending the stand taken by the Reverend Father Huddleston on behalf of the oppressed peoples of South Africa The house recommended this motion without a division. The following is the text of Mr. Morris's speech:—

The fact that this motion is even considered debatable is, in itself, as shocking an indictment of South African treachery to fundamental democratic principles and rights, as anything Father Huddleston has done, written or said.

Just consider how far the debatability of this motion takes us from the great democratic ideal of Voltaire, when he said:—"I disagree with every word you say, but I will fight to the death for your right to say it.

It is bad enough that anything approaching true democratic rights is denied to 75 per cent of the total population of the Union and that we are only too prone to forget that Africans, Coloureds and Indians enjoyed greater democratic rights in 1910, than they do today. But, what is worse, is that this diminution of rights has taken place in a country which claims to be the bastion of Christianity and Western Civilisation in Africa Adding insult to injury, not only our Government, in an inferior house, but many of our people, dispute the right of Father Huddleston, a European South African to voice his true opinions outside South Africa.

Father Huddleston maintains that, as long as the Christian civilised Africans are denied any elementary direct representation in the legislation that effects them most directly, our claim is false. I have yet to see or hear any ONE of his detractors rebut this charge.

Father Huddleston further maintains that the whole approach to Apartheid is that the end justifies the means; that it completely ignores the individual as an individual; the family as a family and the fundamental human rights which are increasingly accorded to all men in civilised communities, (and some not nearly so civilised) throughout the Christian world. His detractors are silent on this point.

As a practising Christian, Father Huddleston is concerned with people as people and with families as families. To this extent, he is partisan. If Christianity is a living religion, a way of life, how can he be otherwise?

Is it Father Huddleston's fault that the logical application of the Christian ethic is uncomfortable to his detractors, or can they offer a superior ethic in its plac ?

As he insists, the Christian conception necessarily carries with it the idea that the State exists for the individual and not the individual for the State. He is not impressed by by-products of legislation which *may appear* beneficial to the African for, as he rightly points out, Wilberforce would never have succeeded in abolishing slavery if he had listened to the kind-hearted but wrong-headed slave owners. To quote Father Huddleston, himself, at some length on this poin is essential to proper understanding of his case. He writes:—

"No advance can be made against prejudice and fear unless these things are seen as irrational and brought into the fierce light of day There is no room for compromise or fence-sitting over a question such as racial ideology when it so dominates the though of a whole country. South Africans are very fond of describing their multi racial society as unique; as a problem which does not confront other nations; as a situation demanding sympathy and understanding from the rest of the world. Equally they are almost pathologically sensitive to criticism from outside, whether it is expressed by a committee of U.N.O or by Canon Collins. Invariably the defence is that none can understand South Africa's problems except White South Africans No one apparently, can understand the "native" except his boss or his "missus." And none should dare to bring the bar of world opinion (or of the Christian conscience outside the Union) such complicated problems. To do so is to be a traitor to one's country; an "uitlander" who refuses to recognise its claim to loyalty—in any case a person whose opinions are valueless and can be ignored.

"The truth is that the overwhelming majority of South Africans of the "White" group have no conception whatever of human relationships except that based on racial domination. The only Africans they know, they know as servants or as employees, Whilst the centre of the South African scene has shifted inevitably to the cities and their industrial areas, the vast majority of 'Europeans' have no knowledge whatever of the urban African and his background. The greatest tragedy, in one sense, of the present situation is the total ignorance of those in responsible positions of government of the way in which young Africa thinks, talks and lives At least here, after *twelve* years of the closest possible contact with the urbanised African, I can claim an authority to speak at first-hand, I would not dare to say that I can interpret the position perfectly, still less that I can prophesy when and in what form the inevitable revolt against present policies will come. That it WILL come I am entirely convinced. That there is no time to lose in breaking the present government I am also convinced. And, unlike many whose opinions I greatly respect, I believe that to do this the whole weight of world influence and world opinion should be brought to bear. If this is disloyalty to South Africa, then I am disloyal. I prefer to believe, however, that Christians are called to a higher obedience, a more profound patriotism than that due to a 'de facto' government The South Africa I love; the land to which I give all the loyalty that can be demanded i

Schoeman Fears Liberals Would Hand Nation To Non-Whites

THE Minister of Transport, Mr. B. J. Schoeman, said at a stryddag festival at Maraisburg during the weekend that the Liberalists would hand over South Africa to the Natives without hesitation.

During the recent parliamentary session, more proof than ever was witnessed about the differences in the colour policy of the Government and the Opposition. It was apartheid versus integration.

The apartheid policy of the Government protected the European in all phases of life.

The United Party, the Labour Party and the Native Representatives found themselves on common ground. The only difference was that the Labour Party and the Native Representatives wanted to go further than the United Party had been prepared to go so far.

But there was no difference in their opposition to apartheid. But there was a fundamental difference in the viewpoint of the Liberalist and the Nationalist.

The Liberalist was convinced that if education were given to the Native he would at the same time become civilised. To them education and civilisation meant the same thing.

Give the Native education they say. Then he would be civilised and able to hold his own. Then, they say, he could exercise the right to vote on an equal basis with the European, and also undertake the responsibilities of government.

Because the Liberalist was honestly convinced of this viewpoint he was an essential danger to White South Africa. He would without hesitation, hand South Africa over to the Native, the Minister said

"We have to deal with an Opposition which is moving on the road towards Liberalism. We also have to deal with an unscrupulous Party without principles and who do not have the slightest conception of political morality," he said

The Minister said the Govenament would not put the Natives on a common voters' roll, no matter how much education they had. It took us hundreds of years to reach our present standard of civilisation. If a European was illiterate he was still a civilised being

The Minister of Labour, Senator J. de Klerk said at a stryddag function at Van der Bijl Park on Saturday that the essence of the parliamentary session was a struggle between apartheid and integration.

The Minister said the speeches of some Members of Parliament were bordering on incitement. He said that such speeches could only have a bad effect on the Natives.—Sapa.

hat which is built on a surer and more permanent foundation than White supremacy. It is the land which, at present, exists only in the hopes, perhaps only in the dreams of a few: a land whose motto is even now emblazoned on the Union coat-of-arms: "Ex Unitate Vires;" but whose behaviour and attitude is expressed in a real unity of races and a real strength of moral principle."

But it is impossible in 20 minutes to even provide a DIGEST of Father Huddleston's treatment of the problems of the pass laws; housing migratory labour; the Western Areas Removal Scheme; of whether Christian Africans can remain Christian under Apartheid; the economics of and education for crime; the problems of domestic servants, marriage, recreation and illegitimacy; Bantu and Western culture and the individual problems of Yusuf Cachalia and Stephen Ramasodi, but I will quote five brief extracts which are particularly revealing as to why Father Huddleston's detractors have NOT attempted to answer his charges, but have preferred to villify him.

On Justice

"I suppose it would be true to say that in England one of the bulwarks of the legal system is trial by jury. In South Africa no African will elect to be tried by jury (he will choose the alternative of a judge and two assessors.) because the jury must be *White.*

On The Dutch Reformed Church

"And so it was possible, at the World Council of Churches in 1954, for the South African representatives of the D.R.C. to withhold their assent from the declaration which affirmed any form of racial discrimination to be contrary to the will of God. They stood entirely alone in Christendom on this issue: separated from their parent Church in Holland."

On Our Need Of The African

"There is no place says Dr. Verwoerd, 'for the Native in European society above the level of certain forms of labour.' We pose. – Sooner than grant him this, we are prepared to watch him rot away, morally, spiritually, physically even, in our splendid cities. The 'tsotsi' is the supreme smybol of a society which does not care. His knife and his revolver are significant not only for today but for tomorrow.

On Orlando Township And Power Station

"It is not untypical of the 'location' concept, that in Johannesburg the largest power station in the Southern hemisphere stands at the gate of Orlando. It supplies electricity to the city. Orlando is lit by candles and paraffin lights. Churches, schools and clinics exist in locations through the effort of the various missionary and voluntary organisations. Municipal social workers go about their business. Men and women live there and make their family life a reality. But always I have the feeling (and I am sure I am meant to have it, as are the inhabitants themselves) that a location cannot BELONG to anyone except the people who *control* it,-the European officials who live far away in the city, that other abstraction; the 'municipality.'"

And, finally, a summary of "Apartheid" as Father Huddleston and many other thinking people see it:—"The Government of South Africa believes it can so plan society in the Union that white supremacy will be maintained within its borders for all time. This at least is what again and again its leaders have told the world is their conviction and their aim. Every aspect of policy is, therefore, directed to this end. What happens between this moment and the moment of achievement (1978 is for some reason Dr. Verwoerd's date for victory) is of secondary importance. If it involves the uprooting of thousands of families: if it means the separation of members of the same family; if it means the creation of inferior educational amenities; if it means a rigid and almost absolute curtailment of freedom to move or to speak publicly or gather socially—these are incidental sufferings For, in the kind of planned future which the doctrine of white supremacy means, the person, as a person cannot count for much. He is subordinate maliciously distorted or misrepresented the truth to serve his own ends.

(3) That you are not even asked to support Father Huddleston as I, personally, most emphatically do, but merely to commend his stand on behalf of the oppressed peoples, and, perhaps, by implication, to commend him for having the courage of his own convictions and to recognise his fundamental democratic right as a South African to express his honest convictions and opinions wherever he may be, regardless of whether you agree with those convictions and opinions or not. In short, to grant him the right to criticise what he believes to be wrong, just as you have the right to criticise the truth of what he says.

To deny this motion, without proving Father Huddleston wrong, is to deny democracy, Christianity and justice and to brand yourselves the victims of racial prejudice and totalitarian arrogance.

I have much pleasure in formally moving the motion standing in my name, that "this House commends Rev. Father Huddleston for his stand on behalf of the oppressed peoples of South Africa.

How Prayer Increases Spiritual Strength

(*Continued from front page*)

Vibrations In The Air

Those who have seen huge dams will realise how the knowledge and power of a person has stopped water from flowing away uselessly and put it to some useful work like irrigation and obtaining electricity. Likewise the power of our mind which is wasted by desire, anger, greed, fondness, hope, could be gathered and create a great power. These can be gathered only by prayers. In prayers we must concentrate on God so that we forget the surroundings and become engrossed in the thought of the great power called God.

As we obtain electricity and water in our homes from great distances through pipes and wires, similarly our powers can be conveyed to our fellow beings through the vibrations in the air, like the radio. The atmosphere contains a life giving power which we call God. Radio and television will prove that the atmosphere is full of vibrations and through these vibrations one human being influences another. Like the Radio and television attracts these vibrations and produces sound from them. We can also obtain the power of attract-

Passions

Meditation and prayers are ways in which one can get the peace of mind. When praying we must clear our minds of all thoughts and concentrate on the prayer.

The Indian custom of bringing flowers and burning sandal wood when praying is done to please the mind and thus bring about a pleasant atmosphere. The adherence of the moral laws is to stop the mind from being deseased. That can only be done by prayer. A person should get his mind away from all the passions of life and attach it to something holy. When a person wants to become rich he has to be thrifty similarly a person who wants to increase his power he has to check the wastage of this power in futile worldly passions.

The power of our mind is dependent on the unseenable power which we call God.

The general desire for the upliftment of humanity, the power of mind, the love of all living beings, purity, the natural desire to control oneself and create good

The Indian As An Integral Part Of South African Society

By Dr. S. COOPPAN And A. D. LAZARUS

(*Concluded from last week*)

[The following is a paper from the booklet "The Indian as a South African" (Price 4/3) published by the South African Institute Of Race Relations,' P.O. Box 97, Johannesburg.]

THIS policy is now to be carried out by the expropriatory provisions of the Group Areas Act to make room for the emergent Afrikaner trader and other late-comer in the field, who wield more political power than the Indian minority. It would seem that the present set-up of South African society tends to encourage the expression of elemental passions, however much these may be disguised in the refined and complex language of the law.

An interesting feature of the history of the Indian commercial class is that whereas they were once unpopular because of their alleged habit of transferring profits to India, they are now being restricted precisely because they have sunk their profits and savings in this country in profitable investments. The fact that Indians have invested millions of pounds (the exact amount is only guesswork) in real estate in South Africa, is an indication of the extent to which this class, too, has come to regard South Africa as its permanent home. This class has given its full support to the erection of Indian schools, hospitals, and places of worship.

To turn now to the political side the Indian Government expected the labourers who settled permanently in Natal to enjoy the same political rights as other citizens. As a matter of fact, both the ex indentured labourer and the free immigrant were eligible for the parlimentary franchise in Natal, until they were deprived of this privilege in 1896. Then in 1924 they were deprived of the municipal franchise. It is clear that the Indian people were an integral part of the political structure for many decades before they were excluded.

General Smuts enacted legislation in 1946 providing for indirect communal representation of the Indian in the Union Parliament and direct communal representation in the Natal Provincial Council. The Indian people rejected the indirect and communal form of representation. The present Government rescinded this piece of legislation. The iniquity of taxation without representation can hardly be defended in this age, but the practice continues.

One cannot, however, wish away a problem, especially when it is a matter concerning basic human rights The Indians are *de facto* and *de jure*-an integral part of South African society. It remains to translate this fact into full political and economic integration in accordance with the Charter of the United Nations, to which South Africa is signatory.

The Indian has neither the aspiration nor the hope of ever ruling over the African or European peoples. Once the provincial barriers to their inter-provincial migration are thrown open, they will be so spread out that there will be no concentration of Indians in any strength to cause a sense of insecurity in anybody. Though they are a tiny minority, Indians have not feared their neighbours on the grounds of religion, race, culture, or numbers. Nor are they intolerant of other people's customs and manners. Left alone they are sure of achieving a higher synthesis of living in this plural society. No Christian, Muslim, or pagan has need to fear the religion of the Hindus, for Hinduism is not a militant, proselytizing religion. Marriage taboos are still strong enough to prevent miscegenation on a wide scale. The sanction of the Mixed Marriages Act is not as strong as the traditional taboos. Indians are, of course, conscious of their cultural heritage—a heritage which has made contributions to world civilisation. Their adherence to some aspects of their ancient heritage is not incompatible with their participation in government or in the exercise of their skills in the economic sphere. From Dr. Hilda Kuper's account of their family life, and from the account of their mode of living, there seems no reason why any exception should be taken by Europeans to the Indian way of life in South Africa. They are frank admirers of the achievements of the West and have not hesitated to borrow elements of western culture. They are also acknowledged to be an industrious, peace-loving people.

The argument of this paper has been that in spite of certain observable differences in appearance and cultural practices, the Indian people are by birth, length of residence, acclimitization, kinship associations, education, acculturation, and economic pursuits an integral part of South African society. They enrich South African culture by their very differences. A broad South Africanism does not imply the obliteration of all national characteristics. South Africa is not populated by a homogeneous group of people. The only goal for such a nation is to achieve unity in diversity. On the other hand, the setting up of rigidly defined enclaves for different nationalities will neither lead to the growth of a common patriotism and common nationhood nor ensure the perpetual dominance of the white group, which some seek to achieve. In truth, loyalty to a broad South Africanism just does not exist in our country today. The Europeans are primarily concerned with building up a South African nation composed only of the Afrikaners and the English-speaking peoples. Their loyalty is to the concept of race supremacy. The place of the non whites in such a nation will not be different from that of colonial subjects There is also growing up a form of African nationalism which treads the same path of seeking to subordinate all non-Africans.

The only way out for us is to build a common nationhood in which every national element is regarded as an integral and indispensable element, to work towards an inclusive, in-drawing social framework in which the fruits of peace and prosperity, and the anxieties and sacrifices of danger are shared together.

Whenever, wherever infection threatens, doctors and nurses take elaborate antiseptic precautions. Nothing is left to chance. Almost every hospital and clinic, in Southern Africa, and in many countries overseas, relies on Dettol. This pleasant, non-poisonous fluid, deadly to germs, is harmless to the delicate human tissues the germs invade. In the home, as in the hospital, Dettol is the safe way to safety.

DETTOL

THE ANTISEPTIC DOCTORS USE

42 9518-2

Urban Areas Bill "Callous And Inhuman"

IT was the duty of the Government to protect the non-Europeans against injustice, said Mr. Ronald Butcher (U.P., Durban Berea) in the House of Assembly during the Opposition attack on the Natives (Urban Areas) Amendment Bill. The Bill was pursuing a callous, inhuman, unsympathetic and discriminating line he added, and was directed against the Natives purely because of the colour of their skin.

Mr Butcher said that the Government was for the first time denying Natives access to the courts, and it was probable that in due course the same denial of the rights would be extended to the Coloured and Indian population who were represented in his constituency.

While the Minister had not mentioned Durban as one of the municipalities which had asked for help in combating bad conditions in its Native townships, he was concerned with the deplorable conditions existing at Cato Manor, regarded as a transit camp for Natives.

It was unfortunate that ill-digested legislation was being introduced at a time when the Prime Minister was proceeding to London to attend the Prime Ministers' conference, as nothing was calculated to create a more disastrous atmosphere on his arrival in London. The Bill was against the trend of world opinion towards the extension of human rights.

The Opposition opened its attack on the Bill with a hard-hitting speech by Dr. Douglas Smit (U.P., East London City). But whatever the quality of Dr. Smit's attack on this measure, which gives blanket powers to municipalities to banish Africans from their areas without the need to give reasons or hold an inquiry, much of its force was lost because of the poor support he had from the House.

At most 20 members (of a total of 51) of the United Party were in their seats. There were three (out of five) members of the Labour Party; not one Natives Representative—some are ill—and not one member of the Conservative Party.

This poor attendance—at times only 16 members of the Government were in their seats—continued all morning. Yet this Bill is considered one of the most repressive measures of the present session.

Dr. Smit said that the stage had been reached where the Minister's administration of Native Affairs was breaking down "under the strain of his disruptive policy."

"We are living in a fool's paradise. It is urgently necessary that everybody should be made aware of the dangers threatening us if the present policy is pursued."

After further debate the second reading was passed.

9th Provincial Conference Of The N.I.C.

THE ninth Provincial Conference of the Natal Indian Congress will be opened by Dr. Letele, Treasurer General of the African National Congress at the Mahatma Gandhi Hall on Friday the 22nd June, at when the historic Freedom Charter was adopted. To mark the first anniversary of the Congress of the People, conferences, meetings, demonstrations and processions will be held on the week-end of the

More Oppressive Nationalist Legislation

There is no doubt that the recent passing of more oppressive legislation by the Nationalist Government whereby further legal rights and liberties of the great mass of the South African people have been curtailed will come under fire at the conference.

Conference will welcome the newly formed Provincial Vigilance Committee whose chief task is to protect the people's rights threatened under the Group Areas Laws.

Indian Unemployment

Conference will have before it a comprehensive report dealing with the recent unemployment trends among the Indian people, in the Trade Union activities etc. This report will form the basis for a broad discussion and a plan of action to meet this new contingency.

Messages To Conference

In a special message to the conference Father Huddleston says: "I am glad to send to conference a message of goodwill and support on this historic occasion—the first anniversary of the Congress of the People. The past year has been a momentous one in the struggle for freedom against racial oppression in South Africa. It is my personal belief that there are already signs that this struggle is not in vain and I hope and pray that each year it may grow in strength until South Africa becomes a country where freedom and equality are known and practised by all."

In another message the Rev. Canon Collins states. "In these darkest days for South Africa the work of the Indian and African Congresses is vitally important. May they, by their persistent resistance to evil and by the continuing loyalty of their followers to the principles for which the Congress have stood, help to bring light into the darkness."

Rice Gift To E. Pakistan

The Government of India have offered 5,000 tons of rice for free distribution in East Pakistan to relieve distress. In a message to Mr. Nehru, Pakistan Prime Minister Mr. Mohammed Ali has expressed his Government's gratefulness for the gift.

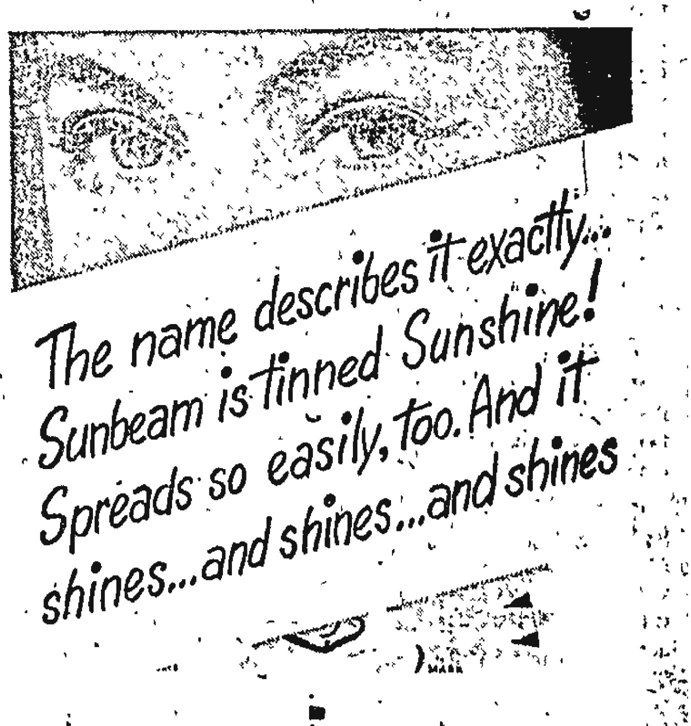

African Viewpoint

Helping The African

By

JORDAN K. NGUBANE

FROM time to time people overseas write to ask what they can do to help the African in his struggle against race oppression. This is a welcome awakening to the dangers developing in this country as a result of race oppression and serves to show that in the final reckoning colour is not a permanent bond between peoples but that values of life are.

To be effective such help can either be practical or moral. One is inclined to feel that on the practical plane foreign help at this stage can be effective only up to a certain point. There is always the danger that it can be regarded by the apartheiders as foreign incitement to subversion. If it were regarded as such, it would have the effect of complicating matters in an already difficult situation.

Having made this qualification one can go on to enumerate a few fields where help can be given directly in ways which would produce maximum good for the African people. At the moment there are hundreds of non-European leaders who have been banned by the Minister of Justice. Some of them have been exiled to remote corners of South Africa while others have been subjected to virtual house imprisonment for years now. The overwhelming majority of these men are poor. Now, in South Africa a man is poor not because he is lazy or has not made the best use of his opportunities. The State has set itself the goal of keeping the African people poor for purposes of forcing them to subserve the interests of the master race.

The banned men are exceptionally talented men. What is more, they have tremendous courage and have been willing to suffer for those values of life they regard as desirable to keep peace in a multi-racial society. The apartheiders are afraid of them. They have, in some instances, isolated them from their families. Almost in every case the bans have imposed economic hardships on their victims. Most of these men wage a crushing struggle to maintain themselves in exile as well as keep their families if they stay apart.

If monetary help could be sent to the banned people, that would be direct help where it is badly needed. The Johannesburg head office of the African National Congress has, I am sure, a complete list of the men who have been banned. Not all of them, of course, are Congressmen and membership of the ANC should not be a qualification for such help in the event it was forthcoming. A man should be helped because he has been willing to suffer for values of life considered sacred in the democratic tradition.

Help can also take the form of inviting African spokesmen to tour Great Britain and America to tell these countries of the actual conditions in which they live. At the moment the Union Government is spending large sums of money trying to convince the free world that the coercion that goes with apartheid is a good thing for the African. Very often facts are twisted to give wholly misleading meanings to events in this country. What the West now and then needs might be to hear the truth from the men affected directly by apartheid.

Of course, this would not be very easy. So it brings us to the third form of help. If efforts could be made to enable African thinkers to write and publish books, pamphlets, etc., in England and America, that would go a long way towards giving effective help. For, one of our greatest needs at the moment is a world opinion fully informed and awakened to the dangers developing in this country.

Finally, democrats and Christians overseas can give us direct help by giving every possible support to men like Michael Scott, Trevor Huddleston, Solly Sachs and others who have been thrown out of South Africa for their courageous opposition to apartheid. Wherever possible, ask them to come and speak. Read the things they write and rally and act where they send calls and appeals.

Our goal is the creation of a world opinion which will express itself so powerfully and effectively against apartheid that the race supremacists will be forced to realise that they are heading straight for disaster. We must create a world climate in which it will not be possible for apartheid to survive for long. The friends of our cause in Europe and America can give a lot of help in this direction because of their contacts.

This does not in any way mean that we are shifting the struggle to a more comfortable plane. It merely means that we open the fight on another front. We are fighting on the domestic front and will fight on until democracy returns to this unhappy land. But to attack on other fronts at this stage does not only give strength to our elbow; it actually weakens the apartheider and that is precisely what we want to do.

Quite a lot can be done on the moral plane as well. At the moment non-European sporting bodies have launched a campaign to get themselves recognised for purposes of participating in international sporting events. Theirs will be a long and uphill fight. Powerful and effective backing for their case from overseas tends to weaken the colour bar on the homefront. More and more bodies might raise the issue of the colour bar within the next few years and they will need all the support they can get.

For a number of years the friends of our cause at the United Nations have been trying to make that body conscious of the evils of apartheid. To express public sympathy with them as well as to win more supporters for their case, which is our case, is to give us direct moral help.

On the other hand South Africa makes great play of the fact that some of the leading artists of our age like to visit the land of gold. It would help us if a world opinion existed in which no artist worthy of being called such ever accepted an invitation to come and perform in South Africa while the colour bar lasts.

People will say: What has the colour bar to do with Beethoven's "Emperor Concerto?" It has a lot. A work of art is the creation of a free spirit. In creating art we are likest God. Whoever and whatever impedes Man's movement in the direction of creating art is evil. Evil because it distorts the growth of the personality of Man—the God-factor in us. Apartheid sets ceilings beyond which the African must not rise; not because he is unable, but because he is not a White man. For this reason Apartheid is evil and no true artist should want to receive money from the dirty hands of an apartheider. Men devoted to true art, to beauty and the truth must refuse to come and perform in South Africa while the colour bar lasts.

Finally, I have the feeling that there is a very great need for the establishment of direct contact; for the setting up of human relations on the personal level between the African people in South Africa and the friends of our cause in America and Europe. It makes all the difference when you know the man you are dealing with; that is, if you know him as a person and a friend.

I dare not pretend that this is an exhaustive list of the things that can be done to help where help is needed. Its chief value lies in the fact that it indicates the direction in which ideas are moving in the African community. The foreign friend can choose for himself how best to help when he knows which way ideas move here.

Floating Hospital For Islands

New Delhi.—A floating dispensary, complete with surgical equipment, has started work among the hundreds of isolated islands in the Andaman and Nicobar group in the Bay of Bengal.

The dispensary, the motor vessel Indaustral, has been supplied by the Australian Government to India under the Colombo plan.

She has accomodation for a medical officer, two nursing orderlies, two dispensers and a crew of eight, as well as a dispensary, an oporating theatre and a hospital "ward" with six berths.—Sapa-Reuter.

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 213 Macosa House, Second Floor, 17 Commissioner Street, Ferreirastown, Johannesburg. 'Phone 33-1654.

ORIGINAL CORRESPONDENCE.

World Sportsmen's League

THE EDITOR, 'INDIAN OPINION.'

DEAR SIR, —I have been appealling for support for a World Sportsmen's League here, in U.S.A., India, Pakistan and elsewhere for some time past and I would be glad if you will publish this letter.

The objects of the World Sportsmen's League will be to promote harmony, good sportsmanship and good fellowship in sport and to abolish all race and colour discrimination.

The so called sportsmen of the Union of South Africa ban coloured sportsmen from playing with or against them.

Such people must be boycotted from all sports. My friends and myself are trying to make this boycott effective at the Olympic Games as well as in every other part of the world.

No South African who accepts a ban on coloured sportsmen or sportswomen should be allowed to join any club or play in any games anywhere in the world.

Sport must be kept clean and not allowed to be degraded and contaminated by colourphobes. An amusing side to the South African colour bar is the number of people of obviously mixed blood who have "passed" into white society. One has noticed over here some of these, and these are unusually the most glamourous colourphopes. I daresay all Indians in South Africa have seen such types.

I have read that Prime Minister Nehru of India has banned certain types of African films from India. As one who has frequently condemned such films, I heartily applaud Mr. Nehru's action. The World Sportsmen's League should throw all its weight against any attempt to degrade coloured people on the screen as well as in sports grounds.

South Africa has also banned coloured artists. We must all South Africans years and have seen white South Africans at their best and at their worst. I do not deny that there are good men and women in the Union. But the peoples of Germany, Japan and Italy were punished for the misdeeds and crimes of a section of their population; so all South Africans must be punished for the crimes and misdeeds of their colourphobic section. Their remedy is to force their colourphobes out of office and repeal the colour bans.

I am of European descent myself. I saw white South Africans in action in East Africa in World War One and I saw Africans in action in that war. If any South African who was up in East Africa between 1914 and 1919 asserts that the whites were superior to the Africans then I would like to meet him and tell him what I saw. So in a minority of African peoples the whites of South Africa had better stop insulting men and women who, if it ever comes again to war, might be on the other side. Not only on the other side, but on the side of 90 per cent of mankind which abhors the South African racial policy.

I realise that white South Africans are terror-stricken. But they can keep their jongs away from coloured girls who are far more attractive than the average leathern-skinned Afrikaner girls?

That's the Achilles' Heel of White Supremacy.

Yours faithfully,

A. J. SIGGINS.

5, Broughton Gardens,
Highgate, London N. 6.

Cuticura

BOOKS FOR SALE

Ramanama—M. K. Gandhi	2	0
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	2	0
Key to Health—M. K. Gandhi	1	6
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	1	3
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2	6
Basic Education—M K Gandhi	2	6
Bapu's Letters to Mira (1924-48)	7	6
For Pacifists—M. K. Gandhi	2	6
The Educational Philosophy of Mahatma Gandhi —M. S. Patel	8	6
To Women—Amrit Kaur	1	0
Drink, Drugs and Gambling —M. K. Gandhi	5	6
To the Students—M. K. Gandhi	8	6
Unto This Last—M. K. Gandhi	1	0
The Gospel of Selfless Action or The Gita According to Gandhiji (Translation of the Original in Gujarati with an additional introduction and commentary) —Mahadev Desai	8	6

Obtainable From :

Indian Opinion,

P. Bag, Durban, Natal.

'INDIAN OPINION'

(Founded By Mahatma Gandhi In 1903)

For The Moral, political and Social Advancement Of Indians In South Africa.

Published Every Friday.

Subscription Rates

Payable Always In Advance.

Within the Union	£1 10s. 6d.	Annually
„ „ „	15s. 6d.	Half-yearly
Outside the Union	£1 15s.	Annually
„ „ „	17s. 6d.	Half-yearly

BOOKS FOR SALE

GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	5	0
PILGRIMAGE FOR PEAÇE—Pyarelal	12	6
TO STUDENTS—M. K. Gandhi	6	0
BAPU—Marry F. Barr	4	0
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0
FAMOUS PARSIS	7	6
Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Cleaninge—Mira	1	6
Selections from Gandhi—N. Bose	10	0
Bhoodan Yajna	2	0
Sardar Vallabhbhai Patel (Vol.I)—N. D. Parekh	15	0
The Diary of Mahadev Desai—V. G. Desai	12	0
A Nation Builder At Work —By Pyarelal	1	6
Gandhi And Marx —By K. G. Mashruwala	2	2
Satyagraha In S.A. —By M. K. Gandhi	15	0
Bapoo's Letters To Ashram Sisters —By Kaka Kalelkar	2	6
Which Way Lies Hope —By R. B. Gregg	2	6

Obtainable from:

"INDIAN OPINION,"

P. Bag. Durban, Natal.

		s.	d.
Sri Ramakrishna and Swami Vivekananda ...	Sri J. Nehru	1	9
Work and its Secret	Swami Vivekananda	1	3
Bhakti or Devotion	"	1	3
The Powers of Mind	"	1	6
Sadhanas or Preparation for Higeer Life ...	"	1	3
Is Vedanta the Future Religion... ..	"	1	6
Christ the Messenger	"	1	9
Hail Independent India	"	1	3
The Path to Perfection . . .	Ramakrishananda	1	3
On What is God	J. Goyandka	1	3
Vedanta Philosophy	Vivekananda	2	6
The Immanence of God	M. M. Malaviya	1	3
Siva and Budha	Sister Nivedtta	2	6
The Glory of the Vedas	D. D. V. Vachaspati	1	3
Divine Message	H. Poddar		9
Wavelets of Bliss	"	1	3
Six Lessons in Raja Yoga	Swami Virekananda	2	9
In Defence and Essentials of Hinduism .	"	4	6

Obtainable At Our Only Address:

BHARAT MUSIC SALOON

AND BOOKSELLERS

(Corner Grey & Lorne Streets)

286 Grey Street,

Phone: 26070.

DURBAN.

★

BOOKS FOR SALE

COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings an Utterances)—M. K. Gandhi	10	0
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	15	0
DELHI DIARY—Gandhiji	10	0
MY GANDHI—Dr. John Haynes Holmes	12	6
A SURVEY OF RACE RELATIONS (1934-54)	5	0
A PROPHET OF THE PEOPLE —T. L. Vaswami	3	6
GITA MEDITATIONS —T. L. Vaswani	8	6
KRISHNA STORIES —T. L. Vaswani	7	6
A VISION OF FUTURE INDIA—K. G. Mashruwala	2	0
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell	5	0
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	23	0
TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14	0
WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyan	2	6
GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6
INDIAN CHRISTIANS —G. A. Natesan	7	6
SEVEN MONTHS WITH GANDHI —Krisnadas	12	6
A RIGHTEOUS STRUGGLE —Mahadev Desai	2	3
GANDHIJI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	9	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. I.—M. K. Gandhi	15	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. II—M. K. Gandhi	14	0
FROM YERAVDA MANDIR —M. K. Gandhi	1	0

Obtainable from:

'Indian Opinion,'

P.Bag, Durban, Natal.

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN". Phone 29368.

P. HARGOVAN & CO.

(PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue

DURBAN.

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING

CO. LTD.

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants

&

Direct Importers.

47, Commissioner Street,

JOHANNESBURG.

FOR...

RUBBER STAMPS

AND

PRINTING

CONTACT...

STANDARD

PRINTING PRESS

GENERAL PRINTERS

AND

RUBBER STAMP MAKERS

73 BEATRICE STREET, — DURBAN.

PHONE 61006.

P.O. BOX 2782.

TELEGRAPHIC ADDRESS "QUICKPRINT".

ESTABLISHED 1927.

Seven Months With Mahatma Gandhi

Being an Inside View of the Non-co-operation Movement of 1921-22

By Krishnadas

Abridged and edited by Richard B. Gregg

Writing of the two volumes of which this is an abridgement Gandhiji wrote: "I have gone through them. And the facts appear to me to be correctly set forth and exhaustively dealt with......The volumes are the only narrative we have of the seven months with which Krishnadas deals."

Price: 12s. 6d.

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

India Is Now Coming To The Golden Age

Read The Latest Publications About Same

The India Annual 1956 5/6

Illustrated Weekly Of India 2/-

Caravan: Proforma Of India 2/-

Dharmayug, Ajkal, Bal Bharti (Hindi) 1/6 each

Manoher Kahaniyan, Maya, Manorama (Hindi) 1/6 each

Purie Mahal (Gujarati Novel) 12/6

NEW BOOKS

An Asian Prime Ministers Story	15/6
Women Behind Mahatma Gandhi	21/6
Primitive India — Illustrated Only	31/-
Just Half A World Away — Faith In India	22/6
History Of India — Past And Present	66/6
India And The Awakening East	18/6
Bhowani Junction (Novel)	14/6
Dadi Ma Na Yodha	28/6
Ghar Na Rani	32/6

DELHI DIARY

By Gandhiji

This is a collection of Gandhiji's prayer discourses which he delivered during his last stay in Delhi.

Dr. Rajendra Prasad in his foreword says:

"......In these pages one can read the anguish

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન

પુસ્તક ૫૪ મું—અંક ૨૨
તા. ૧૫ જુન, ૧૯૫૬.
છુટક નકલ પે. ૬
દર શુક્રવારે બહાર પડે છે.

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
આદ્ય તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી.

ઇશ્વરભક્તિથી આપણા મનની શક્તિ વધે છે

(શ્રી. કેદારનાથજી)

માનવી જીવનને જેમ શારીરિક અને બૌદ્ધિક શક્તિની જરૂર છે તેમ માનસિક શકિતની પણ જરૂર છે માનવીનો વિકાસ આ ત્રણે દિશામાં થવો જોઇએ. ફકત શારીરિક શકિત વધારીને કોઇ માણસ પહેલવાન લઠ્ઠ બને તો તે વિકાસ ન કહેવાય. તેનું શરીર, માનવી-શરીર વિકૃતિરિત હોવું જોઇએ શરીર જેમ જેમ ખીલે તેમ તેમ તેનામાં ચપળતા, સ્ફુર્તિ, ઉત્સાસ, દઢતા વગેરે વધવા જોઈએ. વળી બળવાન શરીર નિરોગી પણ હોવું જોઇએ. આ જ રીતે બુદ્ધિનો વિકાસ થવો જોઇએ. બુદ્ધિની વૃદ્ધિ સાથે જો શુદ્ધિ નહિ હોય તો તે અનર્થકારી નીવડશે. ચોરી કરનાર ચોર પણ બુદ્ધિમાન હોય છે, પણ તેના ચાતુર્યથી કોઇનું કલ્યાણ નથી થતું. ઉલટું માનવ, માનવ મટી દાનવ બને છે. સંહાર કરનાર તેમ જ પાલન કરનાર, શકિત તો બન્નેને છે, પરંતુ એક શકિત મનુષ્યને રાક્ષશ બનાવે છે જ્યારે બીજી શકિત તેને સંસ્કૃત બનાવે છે. આજે તો એવું મનાવા લાગ્યું છે કે જે વધુ સંહાર કરી શકે તે શ્રેષ્ઠ. જેની પાસે એટમ બોમ્બ, હાઈડ્રોજન બોમ્બ વગેરે વિનાશકશકિત હોય તે શ્રેષ્ઠ.

પરિક્ષા

આથી મનની શકતીને ખીલવવા પૂર્વના સંતો કહે છે. હવે પ્રશ્ન એ છે કે મનની શકતી વધારવા શું કરવું? શરીર શકિત ખીલવવા જેમ વ્યાયામ, આસન, પ્રાણાયામનો અભ્યાસ કરવો પડે છે, બુદ્ધિની શકિત વધારવા શાળા-કોલેજોમાં જવું પડે છે, તેમ મનની શકિતના વિકાસનો પણ ચોકસ ક્રમ છે. ફકત પરીક્ષાઓ પસાર કરવાથી બુદ્ધિનું માપ ન નીકળી શકે. કલ્પનાશકિત, યોજકશકિત, યાદશકિત અને વિવેક આ સૌ બુદ્ધિશકિતના વિભાગો છે. પુસ્તકો વાંચવાથી સ્મૃતિ ખીલે છે, પણ બીજા અંગો અવિકસિત રહે છે. વિદ્યાર્થીઓ આજની પરીક્ષાની રીતથી યાદદાસ્ત કેળવે છે પણ આથી તો બુદ્ધિનો એક ભાગ જ વધે છે. અભણ ખેડૂતનું જ દષ્ટાંત લઇએ. તેને પુસ્તકિયા જ્ઞાન નહિ હોય, છતાં જમીનનો પ્રકાર, બીજની જાત, વર્ષાઋતુનું જ્ઞાન એ બધામાં એની બરોબરી કોઈ નહિ કરી શકે. તે જ રીતે એક કારીગરનો દાખલો લઈએ. તેની પણ બુદ્ધિ ખીલેલી છે, પણ તેની યાદશકિતનો વિકાસ નથી થયો. જેમ મનુષ્યની બુદ્ધિમત્તા વધે છે તેમ તેમ તે અન્ય પ્રાણીઓ કરતાં શ્રેષ્ઠ બને છે. જેનામાં દયા, મૈત્રી, કરૂણા, ઉદારતા, પ્રેમ, વાત્સલ્ય વગેરે ભાવોનો વિકાસ થયો છે તે મનુષ્ય શ્રેષ્ઠ છે. આ ભાવોના વિકાસથી માનવ સંસ્કૃતિ નિર્માણ થાય છે. સેવાવૃત્તિ અને સહકાર-વૃત્તિને લીધે સંગઠન નિર્માણ થાય છે. મનની શકિત સદ્ભાવથી વધે છે. સંકલ્પ શકિત તે આપણને મળેલી એક મહાન શકિત છે અને તેના પ્રતાપે મનની શકિત ખીલે છે. મનઃશકિતનો વિકાસ ચિત્તની શુદ્ધિથી પણ થાય છે.

આંદોલનો

જેણે પાણીના બંધો જોયા હશે તેને તેનો ખ્યાલ આવશે કે, એક વિચારક અને કલ્પનાશીલ મનુષ્યની યોજનાથી નકામાં વહી જતાં વરસાદના પાણીને એકત્રિત કરીને તેના બળથી વિદ્યુત ઉત્પન્ન કરવામાં આવે છે. આવી રીતે મનની આમતેમ ફેલાઇ જતી કામ, ક્રોધ, લોભ, મોહ, આશા, તૃષ્ણામાં વિનાશ પામતી, અને વેડફાઈ જતી શકિતને એકત્રિત કરવાથી મહાન શકિત નિર્માણ થાય છે. મનની આવી એકાગ્રતા ઈશ્વરભકિતથી આવે છે. આ તલ્લીનતાના સમયે ચાલુ મન એટલે કે રોજનું મન ભુલાઇ જાય છે. અંતરમનનું જોડાણ વિશ્વના મનઃતત્ત્વ સાથે થાય છે. આ અનુસંધાનને લીધે જેમ વિદ્યુતના તાર મારફતે આપણા ઘરમાં તેનો પ્રવાહ આવે છે, પાઇપો દ્વારા પાણી આપણા ઘરમાં આવે છે, તેમ અંતરમન જાગ્રત અવસ્થા

(અનુસંધાન માટે જુઓ ૨૪૫ પાનુ)

★

ગૃહસ્થાશ્રમ

ગૃહસ્થ જીવન મનુષ્યની ઉન્નતિ કે પ્રગતિને બાધક પ્રતિકૂળ છે, એમ રખે માનશો. પોતાને કેવળ સંસારી ન સમજતાં મનુષ્યે ખરેખર ગૃહસ્થાશ્રમી સમજવું જોઇએ. ગૃહસ્થાશ્રમ સૌથી શ્રેષ્ઠ છે, ઉન્નતિનું સર્વોત્તમ સાધન છે. આજે બીજા આશ્રમોની જેમ ગૃહસ્થાશ્રમ પણ ભ્રષ્ટ થયેલો છે. જાણે ગૃહસ્થ એટલે કામી, ક્રોધી, લોભી, લંપટ, મત્સરગ્રસ્ત બીજાનું સુખ સહી ન શકનાર, સ્વાર્થ સાધનારો, કેવળ પોતાના સુખમાં જ રચ્યો પચ્યો રહેનારો; જેનો પ્રેમ મતલબી, જેની ભકિત મતલબી, જેની બહારથી દેખાતી ઉદારતા પણ મતલબી, પોતાની સ્તુતિ અને બીજાની નિંદા કરવામાં નિપુણ, બાહ્ય જગતનાં સુખદુઃખ વિષે બેફિકર; માબાપ પ્રત્યે ભકિત નથી, જેમને કર્તવ્યનો વિચાર નથી, રાષ્ટ્રપ્રેમ કે માનવપ્રેમનો સ્પર્શ નથી. આધિ-વ્યાધિ અને ઉપાધિથી જે વ્યગ્ર છે, એ આજના ગૃહસ્થની સ્થિતિ છે.

—શ્રી. કેદારનાથ.

—o—

એકવાર મિથિલાના મહારાજ નમિને દાહજ્વર થઇ ગયો. ઉપચારાર્થે રાણીઓ ચંદન-કેસરનો લેપ લગાવવા લાગી. પરંતુ લેપ ઘસતાં કંગનોના ખણખણાટથી રાજાના બેચેન મનને વધુ કષ્ટ થતું હતું. આથી તમામ કંગનો ઉતારી નાખવામાં આવ્યાં ફકત સૌભાગ્ય સુચક એક-એક કંગન રહેવા દેવામાં આવ્યું. આમ થતાં ખણખણાટ બંધ થઇ ગયો. આ જોઇ રાજાનું અંતર જ્ઞાન જાગી ઉઠ્યું—"તો સંઘર્ષ ભોગોના સંગ્રહમાં જ છે. અપરિગ્રહમાં નહિ. દસ કંગનો સાથે પહેરતા ખખડે છે, એક નહિં! —તો પછી હું પણ સંગ્રહના મોહનો ત્યાગ કરી પરમ-સુખ પ્રાપ્ત કેમ ન કરૂં?

હંમેશ કરતાં આજે બધાના હૃદયમાં આપવાના આનંદની લાગણી વધારે દેખાય છે. દુશ્મનને આપવાની સારામાં સારી વસ્તુ તે ક્ષમા ભાવ, મીત્રને માટે પ્રેમ, તમારા બાળકો માટે સાચો રાહ, પિતા માટે ગર્વ અને માન, માતા અભીમાન લઇ શકે તેવું આચરણ, તમારે પોતાને માટે આદર, અને બધા મનુષ્ય માટે દયા અને ધર્માદા.

— ત્યારે —

તમારા વહાલા પ્રિયજન માટે શું ?

તેમના ભલા માટે તેઓની આફતમાં મદદગાર થાય તેવી

ન્યુ ઈન્ડીયાની જીન્દગીના વીમાની પોલીસી

એ એક ખરેખર સાચી ભેટ છે.

છપલો વીમો લઇ તમારા વહાલાઓને તમો આનંદ આપી શકો છો, અને અમો તમારી સેવા કરી આનંદ લઇ શકીએ છીએ.

વીમા બાબતની સાચી સલાહ અમારી પાસેથી મેળવો.

—ધી—

ન્યુ ઈન્ડીયા ઈન્સ્યુરન્સ કું. લી.

મુખ્ય ઓફીસરો

રૂસ્તમજી (પી.ટી.) લીમીટેડ

૧૪૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન — નાટાલ.

Telephone :
20951

177 Grey Street
DURBAN.

Bhagat's Vegetarian Lounge

(Prop: G. L. BHAGAT)

Ghee Sweetmeat Specialists

Receptions and Wedding Parties Catered For

ટેલીફોન:
૨૦૯૫૧

૧૭૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ
ડરબન.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૧૫ જુન, ૧૯૫૬.

ગ્રૃપ એરીયાઝ કમીટી

ગ્રૃપ એરીયાઝ કમીટીઓ જે જાહેર જનતાને તે કાયદાના ગેરલાભોની જાણ કરવા માટે ઠેક ઠેકાણે નિમાઇ છે તેનું પરીણામ સારૂં આવવાનો ઘણો સંભવ છે, છતાં મનાયુ છે એટલુ તે સારૂં કરી શકશે કે કેમ એ પણ એક શંકા છે.

આ કમીટીઓ બધા મિશ્ર સભ્યોની બનેલી છે. ગોરા અને કાળા, જેઓ આ ઇલાયદાપણાના વિરોધીઓ છે તેઓ આથી એકત્રીત થઈ સામનો કરતાં થશે. ડો. નાયકરે જાહેરમાં જણાવ્યું હતું તેમ હાલ તુરત માટે એ મહત્વનું છે કે, બધા વિરોધીઓ ગોરા બીન-ગોરા સંગઠીત થાય, અને પોતાના બધા મતભેદો ભુલી જઈ આ એક મુખ્ય અનિષ્ઠની સામે સામનો કરવાની ચળવળમાં જોડાઇ જાય.

વહેલામાં વહેલી તકે બધા મતભેદોને પાછળ હઠાવી દઇ તઇયાર થવું એ ઘણું મહત્વનું છે. જો ખરેખર ઇલાયદાપણાના વિરોધની ચળવળ સફળ કરવી હોય તો, મુખ્ય વસ્તુ એ છે કે, આ પરીસ્થીતી ઉત્પન્ન કરવા વિશ્વાસ અને ખેરદીલીનું વાતાવરણ નિર્માણ થવું જોઈએ. મીશ્ર સંગઠનનો લાભ કોઇ એકાદ સમૂહે પોતાનાજ હિતમાં રહીને મેળવવાની દાનત ન હોવી જોઇએ. પોતાના મતભેદો અને આશાઓ, ખુલ્લે ખુલ્લી કમીટીને જણાવી દેવી જોઈએ, અને ચોખ્ખા શબ્દોમાં એ પણ કહીં દેવાવવું જોઇએ કે હાલમાં મતભેદોને અગત્યતા આપવાનો સમય નથી અને તેથી તે બાજુએ મુકી આ એકજ ધ્યેયને અમે વળગી, સંગઠીત થવામાં માનીએ છીએ. આ અમારા મતને જો ડો નાયકર પણ પૂર્ણ મળતા હોય તો અમારો તેઓને સંપૂર્ણ ટેકો છે.

જાહેર જનતાને કેળવીને તઇયાર કરવાનું કાર્ય અમારા મતે ફકત ડરબન પુરતું મર્યાદીત નથી. એક શરૂવાતની પરીષદ ડરબનમાં હમણાજ ભરાઇ હતી. અને બીજી પણ ડરબનમાં ભરવાની વિચારણાઓ ચાલુ છે. કદાચ એમ કરવા માટે ખાસ કારણો હશે, પણ તેમાં નુકસાન પણ છે. પ્હેલું એ કે ડરબન એટલે નાટાલ નથી, જો ગ્રૃપ એરીયાઝ કાયદો નાટાલની જનતાને આંગણે ભયજનક રીતે આવીને ઉભો રહેવાનો છે તો જરૂરી છે કે પરીષદ નાટાલના બીજા ભાગોમાં ભરાય. મેરીટ્ઝબર્ગ, લેડીસ્મીથ અને ન્યુકાસલ, તે શહેરો પણ આમાં રસ ધરાવે છે.

બીજુ એ કે, જાણીતી બીના છે કે ગ્રૃપ એરીયાઝની ગોઠવણ એવી રીતે રચાઈ છે કે, હીંદી સમુહને વધારે નુકસાન પ્હોંચે જો કે, આફ્રીકનોને પણ આ કાયદો નુકસાન પ્હોચાડશે, પણ ઈલાયદાપણાના સરજનારાઓને ખાત્રી છે કે, તેઓએ હીંદીઓના નબળામાં નબળા ભાગપર ઘા કર્યો છે. પણ ભય એ છે કે, જો ડરબન માંજ પરિષદો અને ચળવળો થયા કરે કે, જ્યાં હીંદીઓની વધુ વસ્તી છે તો સંભવ છે કે ઉત્તર નટાલમાં કે જ્યાં આફ્રીકનોની વસ્તી વધુ છે તેઓ આમાંથી બાતલ રહીં જાય. જ્યારે અમારી દ્રષ્ટીએ તેઓને પણ આમાં સામેલ કરવાની એટલીજ અગત્ય છે. આ પરિણામ આવશે તો ઇલાયદાપણાના સરંજનારાઓ રાજી થશેં એમા શંકા નથી. આથી આ પરિષદો જુદા જુદા સમુહોની બહુમતી વાળા સ્થળોમાં ભરવી વધુ લાભ દાઈ થઇ પડે એમ અમે માનીએ છીએ.

આ બધી કમીટીઓ સ્થપાઇ છે એ આપણી ચળવળનું પ્હેલુ જ પગથીયું છે. આપણો આખરી સિદ્ધાંત એ હોવો જોઇએ કે ઇલાયદાપણાના વિરોધીઓ—આફ્રીકન, કલર્ડ, ગોરા અને હીંદી સર્વેનું સંગઠીત બળ એકત્ર કરી રંગભેદની નીતીના એ અનિષ્ઠનો સામનો કરી તેનો નાશ કરવો. અંતે જો આપણે ગ્રૃપ એરીયાઝ કાયદાનો નાશ કરી શકશું તો એનો અર્થ એ તો નહીંજ થાય કે આપણે રંગભેદની નિતીનો નાશ કરી શકયા છીએ. એ એક બહુ સખત ફટકો આ રંગદ્વેશની નિતીને થશે છતાં તે ઘણી બળવાન રહેશે.

આ કમીટીઓને ઇલાયદાપણાની નિતીના વિરોધીઓની એક સલહારાક ગણાવવી એ સારૂં અને લાભદાયક છે. એ મર્યાદીત છે છતાં એને ઘણી તકો પણ છે. આજ સુધીનો અનુભવ એમ માનવાને પ્રેરે છે કે, આપણે બધા પોતાના મતભેદો હજી ફગાવી દઈ શકયા નથી. એક વખત હતો કે એકજ મંચપરથી પ્રત્યેક સમૂહ ગ્રૃપ એરીયાઝ કાયદાનો વિરોધ કરતો હતો ત્યારે આજે પોતાના મતભેદોને આગળ લાવવામાં કેટલાકો માનતા થયા છે. આથી સંગઠનનું જે ધ્યેય હતું તે નબળુ પડવાનો ઘણો ભય રહે છે. જો એમ બનશે તો જનતામાં આજે જે સંગઠીત થઇને સામનો કરવાની ઉત્સાહની લાગણી જણાય છે તે ઠંડી પડશે અને મિશ્ર સંગઠણના ધ્યેયને માટે આશંકાઓ જાગશે.

આ એક મહત્વની વાત છે કે, જેનો વિચાર કરવાની આજે ઘણી જરૂરત છે. પ્રજાશાસનવાદી—આફ્રીકન, ગોરા, કલર્ડ અને હીંદીઓ બધા સાથે થઇ જો ઉભા રહે તો સરકાર પાસે એવું એક પણ સાધન નથી કે જે તેઓની આ લડતને ભાંગી પાડે. આથી આ કમીટીની ખરી પરીક્ષા ત્યારે જ થશે કે જ્યારે તેઓ એમને સોંપાયલા સવાલોનો ઉકેલ ખરી નિતીથી કરશે. આમાં જો તેઓ ઉતીર્ણ થશે તો આપણે આપણા ધ્યેયમાં એક પગલું આગળ વધ્યા ગણાશું.

નોંધ અને સમાચાર

આફ્રીકાને ભય?

મરાઇઝબર્ગમાં ભાષણ કરતાં આયાત ખાતાના પ્રધાન મી. બી. જે. સ્ખુમને જણાવ્યું હતું કે "સાઉથ આફ્રીકાના લીબરરો જરૂર સંકોચે આ દેશને આફ્રીકનોંના હાથમાં સોંપી દેશે. હાલની ધારાસભાની બેઠક પરથી જણાય છે કે સરકારની અને સરકારના વિરોધીઓની રંગભેદની નીતી કેવી છે. સરકારની નીતી ઇલાયદાપણાની છે જયારે, વિરોધી પક્ષની નીતી એકત્રીત સંગઠનની છે. સરકારની ઇલાયદાપણાની નિતી બધા ગોરાઓને રક્ષણ આપનારી છે. યુનાઇટેડ પક્ષ, લીબરર પક્ષ, અને નેટીવ પ્રતિનીધી, એ. ત્રણેની નિતી લગભગ એકજ છે. ફરક એટલોજ છે કે, યુનાઇટેડ પક્ષ કરતા આ બીજા એ પક્ષો વધુ આગળ વધવામાં માનનારા છે. પણ આ ત્રણે ઇલાયદાપણાની નીતીના વિરોધીઓ છે એમાં જરાય શંકા નથી. લીબરરો માને છે કે, આફ્રીકનોને શિક્ષણ આપવાથી તે લોકો સંસ્કૃત બનશે. એ લોકોને મન કેળવણી અને સંસ્કૃતી એક છે. એ લોકો એમ પણ માને છે કે આફ્રીકનોને કેળવણી અપાવવી જ જોઇએ કે જેથી કરીને તેઓ સભ્ય સંસ્કારી નાગરીક બની શકે અને ગોરાઓની સાથે સમાન દરજ્જે ઉભવાને લાયક બની મતાધિકારનો હકક મેળવી શકે. આગળ જતાં તેઓ સરકારમાં પણ જવાબદારીના હોદાપર આવવા માટે લાયક બને. આ લીબરરોના વિચારો હોવાથી તેઓ "ગોરા સાઉથ આફ્રીકા" માટે ઘણા ભયંકર છે. અમારે એવા વિરોધી પક્ષો સાથે કામ કરવું પડે છે કે, જેઓને નથી કશો આદર્શ કે નથી ખોટું કરવાની કશી બીક અને આ બધા પક્ષો ધીમે ધીમે લીબરર મતના થતાં જાય છે.

વધુંમાં પ્રધાને જણાવ્યું કે, સરકાર કોઇ દીવસ પણ આફ્રીકનોને સમાન દરજ્જાની સ્થીતીમાં આવવા નહીં દે પછી ભલે ગમે તેટલું તેઓનું શિક્ષણ અને સંસ્કાર વધ્યા હશે. આજ ને દરજ્જે પ્હોચતાં અમને ઘણા વર્ષો લાગ્યા છે. એક ગોરો પછી ભલે તે અભણ હોય પણ તે સભ્ય અને સંસ્કારી હોય છે.

મુર્ખાઓના સ્વર્ગમાં

"સરકારની ફરજ હતી કે અન્યાય સામે બીન-ગોરાઓને રક્ષણ આપવું." ડરબનના સભ્ય મી. આર. બુચરે ધારાસભામાં શહેર વિસ્તાર બીલપર ચર્ચા થતા ઉપરના ઉદ્‌ગારો કહ્યા હતા.

વધુમાં તેઓએ કહ્યું હતું કે, આ બીલ લાગણી વીહોણું અને અમાનુસીક છે કારણ તે ફકત રંગના વર્ણ ઉપર જ રચાયલું છે. આ પહેલો જ એવો બનાવ છે કે સરકાર આફ્રીકનોને કોર્ટમાં દાખલ થવાની મનાઈ કરશે અને બનવા જોગ છે કે, ભવિષ્યમાં આજ રીતે હીંદીઓને અને કલર્ડોને પણ કરશે.

વધુમાં તેઓ કહે છે કે, ડરબન ની મ્યુનીસીપાલટીએ નેટીવોના રહેઠાણ સુધારવા જે મદદની માંગણી કરી હતી તેનો કશોજ ઉલ્લેખ પ્રધાને કર્યો નથી આથી જણાય છે કે, તેઓને નેટીવો માટે કેટલી લાગણી અને ચીંતા છે.

આવુ બીલ એવે વખતે રજુ કરાયું છે કે જ્યારે વડા પ્રધાન લંડનમાં ભરાનારી વડા પ્રધાનોની પરીષદમાં હાજરી આપવા જવાની ધમાલમાં છે તેથી હું ઘણો દીલગીર છું. આ તબકે આ બીલ લાવવામાં આવ્યું છે તેથી લંડનમાં ઘણી હોહા થશે કારણ આ બીલ દુનીયાની નિતીથી વિરૂદ્ધ છે.

ડૉ. ડગ્લસ સ્મીટના કડક ભાષણથી આ બીલના વિરોધની શરૂવાત થઇ હતી. તેમનું કડક ભાષણ પણ એળે ગયું કારણ તેઓને ટેકો મળ્યો ન હતો.

આ બીલ દરેક શહેરની મ્યુનીસીપાલટીઓને એ સત્તા આપશે કે કશા પણ તપાસ વગર કે કશા પણ કારણ વગર નેટીવોને રહેઠાણ ખાલી કરી ચાલ્યા જવાનું કહી શકશે. આ બીલ આટલુ મહત્વનું હોવા છતાં ઘણા ઓછા પ્રધાનો અને સભ્યોએ હાજરી આપી હતી.

ડૉ. સ્મીટે કહ્યું હતુ કે આપણે એ ટોચે પહોંચ્યા છીએ કે હવે આપણું નેટીવ અફેર્સનું ખાતું આ ખરાબ નિતીને લઇ ભાગી પડયું છે. આપણે એક મૂર્ખાઓના સ્વર્ગમાં વસી રહ્યા છીએ અને આપણી ફરજ છે કે, આપણે બધાને જણાવવું જોઇએ કે આ કાયદાથી કેટલું નુકસાન થવાનું છે.

એક મુર્ખાઇ ભરેલો બચાવ

"સાઉથ આફ્રીકા ઉપર હુમલો કરતું પુસ્તક જે પરદેશમાં ખુબ પ્રખ્યાતી પામ્યું છે"

આ લખાણની પ્રસિદ્ધ એ દ્રષ્ટીથી કદાચ કરાઇ હશે કે ફાધર હડલસ્ટનને અને તેના કામને તથા ચોપડીના વેચાણને નુકસાન પહોંચાડાય.

મી. એ. ડી. પટેલ પર મનાઇ હુકમ

ટ્રાંસવાલ ઇન્ડીયન કોંગ્રેસના મંત્રી મી. પટેલ પર તા. ૧૧-૬-૫૬થી મનાઇ હુકમ બજાવવામાં આવ્યો છે. તેમને કહેવામાં આવ્યું છે કે, "કોઇ પણ જાતના જાહેર મેલાવડાઓમાં ભાગ નહીં લેવો અને જોહાનીસબર્ગની બહાર નહીં જવું." આ હુકમ પાંચ વરસ માટે મુકાયો છે.

લશ્કરી ખર્ચમાં ઘટાડો માગતા શ્રી ભાવે ને રાજાજી

આચાર્ય વિનોબા ભાવેએ તથા શ્રી. રાજગોપાલાચારીએ હીંદ સરકારને, દેશનાં સંરક્ષ દળોમાં ઘટાડો કરીને દુનીયા ભરમાં દાખલો બેસાડવાનો અનુરોધ કર્યો છે. બંને આગેવાનોએ પરસ્પર મંત્રણાઓ કર્યા બાદ અલગ નિવેદન દ્વારા આવું સુચન કર્યું છે.

આચાર્ય ભાવેએ એક પ્રાર્થના સભાને સંબોધતાં જણાવેલ કે, તે જે કંઇ રસ્તો ગ્રહણ કરે તે વિશ્વમાં અપનાવાય તેવી સ્થિતિમાં હીંદ આવ્યું હોઇને, તે જો લશ્કરી બળમાં ઘટાડો કરશે તો, દુનીયાં તેને અનુસરશે

શ્રી. રાજગોપાલાચારીએ સર્વોદય સમેલનમાં આવું સુચન કર્યું છે જેને હું હાર્દીક ટેકો આપું છું.

ગ્રુપ એરીયાઝનો ભય

સર્વ પક્ષીય પરીષદમાં જે કમીટી નિમવામાં આવી હતી તેની પહેલી બેઠક સુરત હીંદુ એસોસીએશનના હોલમાં ૩જી જુનના ભરાઇ હતી. તેમાં નિચલી બીનાઓ ચર્ચાઇ હતી.

ધારાસભાની ચાલુ બેઠકમાં સરકારે જે પા. ૧૦૦૦૦૦૦ની વધુ મદદ આપવાનો નિર્ણય કર્યો છે. અને આ મદદ જે બોર્ડ ગ્રુપ એરીયાઝ કાયદાને અમલમાં લાવવાનું કાર્ય કરે છે તેને અપાશે. શરૂવાતમાં આ રકમ અરધી મંજુર થઇ હતી હવે એને બેવડી કરવામાં સરકારનો શો હેતુ છે! શું કાંઇ વધુ મોટુ કાર્ય સરકાર હાથ ધરવા

સત્ય હકીગતો

એપ્રીલ ૩૦ ૧૯૫૬ના 'ડેલી મીરર' (લંડન)ના વર્તમાન પત્રમાં "કુસેન્ડા" તખખલુસથી એક ખબર પ્રસિદ્ધ થયા છે જે નિચે અમે આપીએ છીએ.

"ફાધર હડલસનની ચોપડી "નોટ ફેર યુઅોર કંફર્ટ"ની લંડનમાં થઇ રહેલી પ્રસિદ્ધિથી દક્ષિણ આફ્રીકાના પરદેશ ખાતાના પ્રધાન મી. એરીક લોને જે ચીંતા થઇ રહી છે તે સાંભળીને મને ઘણોજ સંતોષ અને આનંદ થાય છે.

"મી. લોનું માનવું છે કે, આ ચોપડી ઘણી ભયજનક છે—હા એ નુકસાનકારક અને ભયજનક મી. લો અને એના દોસ્તો માટે છે. મી. લોનું વધુમાં કહેવું છે કે, આ ચોપડી થોકડે બંધ લંડનમાં વેંચાય છે અને સરકાર આ પુસ્તકમાં જે ખોટી ખબરો પ્રસિદ્ધ થઇ છે તેને ખોટી પુરવાર કરવા શું કરવાની છે તે પણ તેઓ જણાવે છે.

સરકારી પ્રકાશન ખાતા તરફથી એક પુસ્તક પ્રસિદ્ધ થવાનું છે કે જે આ પુસ્તકના જવાબ રૂપ હશે.

દક્ષિણ આફ્રિકાની પોલીસરાજની સત્ય હકીકતો જે દુનીયામાં ફેલાઇ ગઇ છે તેને મી. લો કઇ રીતે પાછી ખેંચી શકશે તે અમે સમજી શકતાં નથી.

સરકારી પ્રકાશન ખાતુ ગમે તેટલા પ્રકાશનો બહાર પાડી પોતાની નિતી ઢાંકવા પ્રયત્ન કરશે પણ તે કદી ફાવશે નહીં.

બ્રીટનની ભુદાન પ્રવૃત્તિને મદદ

લંડનના બ્રિટનવાસીઓએ એક અપીલ કરી ફંડ ઉઘરાવવાનું નક્કી કર્યું છે. તે ફંડ આચાર્ય વિનોબા ભાવે જે ભૂદાન પ્રવૃત્તિ કરી રહ્યા છે તેને મદદ કરવા માટે ઉઘરાવવામાં આવશે. આ અપીલ "મેંચેસ્ટર ગાર્ડીયન"માં પ્રસિદ્ધ થઇ હતી. આમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે જે ખેડુતોને જમી આપવામાં આવી છે તેઓને ખેતીના ઓજારો ખરીદવા નાણાની જરૂર છે. આમાં સહી કરનારાઓમાં જાણીતા, બર્ટ્રેન્ડ રસલ, બે માજી લિબરલ પ્રધાનો અર્લ ઓફ લીસ્ટોવલ, અને મી. પેટ્રીક ગોર્ડન વોકર, લોર્ડ બર્ડવુડ અને લેડી ક્રીપ્સ છે આમાં વધુમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે, આ નાણા જે ગામડાઓમાં મરજીયાત મજુરી કરવા સ્વયંસેવકો જે નહેર યોજનાને મદદ કરવા ગયા છે તે ગામડાઓને આપવામાં આવશે.

ફિનીકસ સંસ્થાને ભેટ

શ્રી. વિ. વસનજીએ (ડરબન) પાઉન્ડ સાડા ત્રણસોને ખરચે ફીનીકસ સંસ્થાને કુવામાંથી પાણી ખેંચવાને પવન ચકકી ગોઠવી દીધી છે, તેને માટે સંસ્થા તેમની ઘણી ઋણી છે. આ પાણી શાળાના જાજરૂઓ કે જે સેપ્ટીક ટેંકના કરાવ્યા છે તેને પણ પુરૂ પાડે છે અને સંસ્થાને પણ મળે છે. આ નોંધ ઘણા મહીનાઓ પહેલા લેવાઇ જવી જોઇતી હતી પણ આ પત્રના તંત્રીના મંદવાડને લઇ એની નોંધ ફાઇલમાં પડી રહી હતી. જે આજે અમારા જોવામાં આવતાં તે શ્રી. વલ્લભભાઇની ક્ષમા યાચના સાથે અત્રે આપીએ છીએ.

નવલ કથાઓ

ઇંદીરાના આપવીતી	૫	૩
છેલ્લો અભીનય	૯	૬

બીજાં પુસ્તકો

ભૂદાન યજ્ઞ	૨	૦
શ્રેયાર્થીની સાધના (કીશોરલાલ મશરૂવાળાનું જીવન	૭	૬

કીશોરલાલ મશરૂવાળા કૃત

સંસાર ધર્મ	૬	૦
દીપ નિર્વાણ (દર્શક)	૭	૦

મળવાનું ઠેકાણું આ ઓફીસ

'Indian Opinion',
P. Bag, Durban.

Phone 332651 P.O. Box 1549 Tel. Add ENBEEDEE

MASTER BROS.
(PTY) LTD.
33 West Street, JOHANNESBURG.
MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

નાટાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસની પ્રાંતિક પરિષદ

નાટાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસની નવમી પ્રાંતિક પરીષદ ડૉ. લેટેલી કે જેઓ આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસના ખજાનચી છે તેઓ મહાત્મા ગાંધી હોલમાં શુક્રવાર ૨૨મી જુનના સાંજે ૭॥ વાગે ઉઘાડી મુકશે.

"કોંગ્રેસ ઓફ પીપલ્સ" ની પહેલી વાર્ષીક સભા

આ પરિષદ કોંગ્રેસે જે સ્વતંત્રતાનો ખરીતો પસાર કર્યો હતો તે ઐતિહાસીક દિવસોની વાર્ષીક ઉજવણીના દિવસોમાં ભરવામાં આવનાર છે. સાઉથ આફ્રિકન ઇન્ડિયન કોંગ્રેસ, આફ્રીકન કોંગ્રેસ, અને કોંગ્રેસ ઓફ ડેમોક્રેટ્સ, અને સાઉથ આફ્રિકન કલર્ડ પીપલ્સ ઓરગનાઇઝેશન, આ ચાર સંસ્થાઓ ભેગી મળી બે દીવસનો પ્રોગ્રામ ઉજવશે જેમાં સભા સરઘસો, અને પરિષદ ભરાશે.

આજની સરકારની નિતી વિષે આ પરિષદમાં ચર્ચા કરવામાં આવશે.

ફાધર હડલસ્ટનનો સંદેશો

આ પરિષદને તખક્કે ફાધર હડલસ્ટને સંદેશો મોકલ્યો છે જેમાં તેઓ જણાવે છે કે, "હું ઘણો રાજી છું કે શુભેચ્છા મોકલવાની મને તક સાંપડી છે. આ પહેલું વર્ષ સાઉથ આફ્રિકાના રંગભેદના અમલનું ઇતિહાસીક વર્ષ છે. મારું માનવું છે કે આ લડત નકામી નહી બને. હું ઇચ્છું છું અને પ્રાર્થું છું કે, દીન પ્રતિદીન આ લડતને વધુ અને વધુ વેગ મળો કે જ્યાં સુધી સાઉથ આફ્રિકા આઝાદ ન બને."

કેનન કોલીનસનો સંદેશ

"સાઉથ આફ્રિકાના આ અંધકારના કાળમાં હીંદી અને આફ્રિકન કોંગ્રેસનું કામ ઘણુ મહત્વનું છે. હું ઇચ્છું છું કે આ લડત પુર્ણ સહકાર મેળવવા ભાગ્યશાળી બને અને અંધકારમાંથી તેજમાં પ્રવેશે"

સ્વહૃદય પરિક્ષા

(મોકલનાર: અં. સૌ. ગજરાબેન રણછોડભાઇ હરિભાઇ ઘેલા)

દુનીયાને કોઇની પડી નથી, સહુ પોતપોતાની મતલબમાં મશગુલ છે, રખેને કાલ કદાચ આ સૂર્ય ઉગેજ નહિ છતાં તેઓ પોતાનું ન ટક ભજવ્યેજ જાય છે, તેમાં સારામાં સારો પાઠ સ્વાર્થ, લુચ્ચાઇ, ઉતર પોંડીનોજ હોય છે. જ્યાં જુઓ ત્યાં સત્તા અગર લાગ વગનું સાધાન જેના હાથમાં આવી જાય તે દરેક વ્યક્તિ પોતાની જાળમાં બીજા અનેક માણસોને ફસાવે છે, તેને કોઇની કશી પરવા હોતી નથી. જો કે સત્ય પ્રિય અને આદર્શને વળગી રહેનારા માણસો આ જગતમાં હજુ જીવે છે. તેઓને ભાન છે કે શી રીતે જીવન વિતાવવું જોઇએ. પોતાના કાર્યનો ખ્યાલ છે. પેટ ભરવું એ કંઇ જીવનનું ધ્યેય નથી. તેઓને ફક્ત પ્રભુનોજ ડર છે. સાચા પુરૂષો પોતાને મહાન માનતા નથી, પણ તેઓ એમજ સમજે છે કે "મોંસે બુરા ન કોય" નાનામાં નાના અવગુણને પણ તેઓ પર્વત સમાન ગણે છે તેઓ એમજ માને છે કે બધાને છેતરીને મહાન કે સંત થવાનું સહેલ છે. પણ ઇશ્વર આગળ આ તર્ક નકામો છે. ઇશ્વર તો પૂરો જાણકાર છે. માટેજ મહાન પુરૂષો સ્વહૃદય પરિક્ષાને પ્રભુના અવાજને પહેલ અપનાવે છે. ત્યારે જે મૂઢ અજ્ઞાન પુરૂષો બાહ્ય આડંબર બતાવનારા, અને હમેશાં હજાર લૂંટી પાંચને દાન આપી દાનેશ્વરનું નામ કે બિરૂદ પણ મેળવવા આતુરજ હોય છે, પણ સ્વહૃદય પરિક્ષાનો છાંટો પણ હોતો નથી. ઘણાં બૂરા કામો કરી, કેટ કેટલાંને લૂંટવાં એની તો એને કલ્પના પણ ન હોય, બસ જે કર્યું તે સારૂં જ કર્યું બીજાની ટીકા કરવામાં નંબર વન ખરેખર આવા માનવીઓ પણ ઘણાં છે ઉપરથી ભક્ત હોય ટીલાં ટપકાં હોય, માળા હોય, જોતા એમજ લાગે કે આ કોઇ મહાન કે આદર્શ ભક્ત હશે. પણ તેજ ભક્ત એક બાજુ પ્રભુની ભક્તિ કરતો હોય અને બીજી બાજુ પ્રભુને અપ્રિય કાર્ય પણ કરતો હોય "મુખમે રામ બગલમે છુરી" એવાનોજ ઘાટ હોય છે.

—રોઇટરના ખબર જણાવે છે કે, ડેન્માર્કના મી અને મીસીસ ફ્રીડીનેન્ડ. પિટરસને હાલમાંજ પોતાની "આયર્ન વેડીંગ" સીત્તેર વર્ષનો લગ્ન ઉત્સવ ઉજવ્યો. બન્ને ૯૨ વર્ષના છે.

ઈશ્વરભક્તિથી આપણા મનની શકિત વધે છે

(પહેલાં પાનાનું અનુસંધાન)

માં આવ્યા પછી તેનું અનુસંધાન વિશ્વશક્તિ સાથે થાય છે. વિશ્વમાં મનતત્ત્વ, પ્રાણતત્ત્વ છે, જેને આપણે પરમાત્મા કહીએ છીએ. વિશ્વમાં ધ્વનિ અને પ્રકાશના આંદોલન સતત ચાલુ છે જે હકીકત રેડિયો અને ટેલીવીઝન જોયા પછી આપણને સહેલાઇથી સમજાય છે. આમ વિશ્વમાં મનઃતત્ત્વનું, બુદ્ધિતત્ત્વનું, ચેતનતત્ત્વનું આંદોલન—આંદોલનના તરંગો ચાલુ છે. આપણી ઇન્દ્રિયની શકિત મર્યાદિત છે, પણ રેડિયોની શોધથી હજારો માઇલ દુરના અવાજને ખેંચી શકીએ છીએ અને ટેલીવીઝનની મદદથી દુર દુરનાં દૃશ્યો નિહાળી શકીએ છીએ, તેમ જો ધારીએ તો આપણી ઇન્દ્રિયોની શકિત વડે વિશ્વશકિતનાં આંદોલનો આપણે ખેંચી શકીએ.

તો હવે સમજાશે કે 'નિંદા ન કરે કોની રે' એ ઉક્તિમાં કેટલું તાત્પર્ય છે. નિંદા કરવાથી જે તરંગો ઉત્પન્ન થાય છે તેનું ખરાબ પરિણામ પહેલાં તો આપણા મન પર જ પડે છે, અને વિશ્વના અશુભ આંદોલનોમાં ઉમેરો કરે છે.

વિકારો

જપ, સંધ્યા નમાજ, પ્રાર્થના, વગેરે મનને શાંત કરવા માટેનાં સાધનો છે. હંમેશની ચાલુ ઉર્મિઓને શાંત કરી એક જ ઉર્મિ રાખવાની છે. મનના બધાં વિકારો કાઢી નાખવાની આ યોજના છે. પૂજાસમયનાં પુષ્પ, ધૂપ, સુગંધ વગેરે ચિત્તની પ્રસન્નતા નિર્માણ કરવા માટે છે. યમ-નિયમો મનની નિરોગીતા માટે છે. ઇશ્વરભકિત દ્વારા પણ આ જ સાધવાનું છે. વિષયોમાં પડેલા મનને ત્યાંથી કાઢીને કોઇ પણ પવિત્ર ઠેકાણે લાવવાનું છે. શ્રીમંત થવા માટે જેમ કરકસર અને દ્રવ્ય પ્રાપ્તિની વિદ્યા સાધ્ય કરવી જોઇએ તેમ મનઃશકિતની બાબતમાં પણ વિકારો મારફતે વેડફાઇ જતી શકિતને સંયમથી બચાવવી જોઇએ અને મનના સંકલ્પથી તેમ જ તીવ્ર અભ્યાસથી તે વધારવી જોઇએ.

જીવનસિદ્ધિ

આપણી અંતરગત શકિત વિશ્વની અવ્યકત શક્તિ પર અવલંબિત છે. આ વિજ્ઞાન, સાધકમાં માનવજાતિની સર્વાંગી ઉન્નતિ વિષે તાલાવેલી, જ્ઞાન વિશે અભિરૂચિ, પ્રાણીમાત્ર પર પ્રેમ, પવિત્રતા, સંયમ અને સદ્‌ગુણો તરફ સ્વાભાવિક વલણ, પોતે કષ્ટ વેઠીને બીજાને સુખી જોવાની ઇચ્છા, જીવન સિદ્ધિ વિશે મહત્ત્વાકાંક્ષા, પ્રયત્નના સાતત્ય માટે જરૂરી ચીવટ, શોધકપણું, ધૈર્ય, ગાંભીર્ય વગેરે અનેક પ્રકારની પાત્રતા તેનામાં હોવી જોઇએ.

આ માટે સૌથી મહત્ત્વની વસ્તુ પરમાત્મા પર વિશ્વાસ—ઇશ્વરનિષ્ઠા એ છે. તે જેનામાં હશે તેને કશું જ મુશ્કેલ નથી.

P.O. Box 2156 Tel. Add.: "Bhaisons" Phone: 28298

K. HARIBHAI

(ESTABLISHED 1905)

Wholesale Produce and General Merchant.

Importer of all kinds of Eastern Produce.

We buy all kinds of S.A. Produce for Cash.

Special offer of the following best quality Imported goods. (Open Stocks)

		per lb.
No. 1.	Oily Toordhall	1/3
"	Chana dhall ...	11d.
Pure	Chanaflour ...	1/-
"	Urad Flour ...	1/7
	Urad Dhall ...	1/3
	Moong Dhall	1/1
	Whole Moong	6d.
	Whole Urad ...	6d.
	Special Peadhall	10d.
	Ordinary Peadhall	7d.
	Egyptian Rice	10d.
	Whole Bk. Masoor	7d.
	Masoor Dhall Red	1/-
	Tamarind (Amli)	3/3

	per lb.
F/Grade Loose Tea ...	4/3
Severdhani Sopari	7/-
S.B. Nuts No 2.	2/6
Jeera	2/-
Variari (Soomph)	2/-
Mustard Seeds	2/-
Methi Seeds	1/3
Whole Dhana	1/3
Jaggory (Gor)	1/3
Pure Chillie Powder ...	3/-
Pure Haldi Powder ...	2/-
Cocoanuts (Fresh Water) 47/6 per bag of 75	

ALL ORDERS TO ACCOMPANY CASH

Prices f.o.r. Durban.

We are Stockists of all varieties of Dried Beans.

We supply best Natal Ginger—Price on application.

Prompt attention given to Country orders.

Trade inquiries invited.

Note our Add.: 81 Victoria St., DURBAN.

ભારતનો પત્ર

(અમારા ખબરપત્રી તરફથી)

તા. ૨૪-૫-૫૬

સંયુક્ત મહારાષ્ટ્ર અંગેની યોજનાઓ

ભારત સરકારના કાયદા બાબતના પ્રધાન શ્રી. એચ. વી. પાટસકરે વડા પ્રધાન શ્રી નેહરૂ સમક્ષ મુંબઇ શહેરના પ્રશ્નના ઉકેલ અંગે નવી ફોર્મ્યુલા રજુ કરી હોવાનું જાણવા મળે છે.

શ્રી પાટસકર અને શ્રી નેહરૂ વચ્ચે ત્રીસ મીનીટ વાતચીત થવા પામી હતી. શ્રી પાટસકર શ્રી નેહરૂને મળવા ગયા તે અગાઉ આખા દિવસ દરમીયાન આ નવી ફોર્મ્યુલા ઘડી કાઢવા માટે મહારાષ્ટ્રના કોંગ્રેસી નેતાઓએ મંત્રણાઓ કરી હતી.

નવી ફોર્મ્યુલામાં બે થી ત્રણ વર્ષ સુંધી મુંબઇ શહેર કેન્દ્ર-વહીવટ હેઠળ રાખવું, પાર્લામેન્ટ બીજુ કશું નક્કી ન કરે તો તે પછી મુંબઇ શહેર આપો આપ મહારાષ્ટ્રમાં જાય અને વચગાળા સમય દરમીયાન મહારાષ્ટ્રનું પાટનગર મુંબઇમાં રહે આ મુદ્દાઓનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.

શ્રી પાટસકર ગૃહપ્રધાન શ્રી પંતને પણ મળ્યા હતા. મહારાષ્ટ્રી નેતાઓ ની આ મંત્રણાઓમા બે કલાક સુધી નાણા પ્રધાન શ્રી દેશમુખે ભાગ લીધો હતો.

વડા પ્રધાન શ્રી નેહરૂ સમક્ષ મુંબઇ અંગે રજુ કરવામાં આવેલી શ્રી પાટસકરની નવી ફોર્મ્યુલા અંગે ટુંક સમયમાં વડા પ્રધાન પોતાનો મત મહારાષ્ટ્રી નેતાઓને જણાવશે એમ જાણવા મળે છે.

સાગર રાજ્ય

મુંબઇ શહેરને મધ્યસ્થ વહીવટ નીચે રાખવા સામે, નાણા પ્રધાન શ્રી દેશમુખ અને કેટલાક મહારાષ્ટ્રીયન કાર્યકરોનો વિરોધ છે. એના એક વિકલ્પ તરીકે, પશ્ચિમ ઘાટની પશ્ચિમે રહેતા સાગર પ્રદેશનું એક નવું 'સાગર' રાજ્ય રચવાની દરખાસ્ત રજુ થઇ હોવાનું સુચિત સાગર રાજ્યની વસ્તી આશરે ૧ કરોડ ૧૦-લાખની રહેશે અને મુંબઇ શહેર તેનું પાટનગર રહે તો આ નવાં રાજ્યને આર્થીક રીતે કોઇ મુશ્કેલી નડે નહિ તેવી માન્યતા છે.

નવાં સાગર રાજ્યની દરખાસ્તને મહારાષ્ટ્રીયન મંડળોમાંથી ટેકો મળે તે દિશામાં પ્રયત્નો ચાલી રહ્યાં છે.

લોકશાહી આયોજન

પંડીત નેહરૂએ જાહેર કર્યું હતું કે, લોકશાહી પદ્ધતિથી આયોજન થાય તેજ બહેતર છે. આપણે જે પ્રકારની સમાજ રચના કરવા માગીએ છીએ તેના ચોક્કસ અને અસરકારક ઘડતર માટે, લોકશાહી આયોજન પદ્ધતિજ ઇચ્છનીય છે.

બીજી પંચવર્ષીય યોજનાના સિદ્ધાંતો, ધ્યેય અને કાર્યક્રમમાં રાજ્ય સભાની મંજુરી મળતો ઠરાવ પેશ કરતાં પંડીત નેહરૂ બોલી રહ્યા હતા. આ યોજના સરકારી હુકમ કે ફરમાનથી થઇ શકે નહિ. એટલે, તેની પ્રક્રિયા લોકો બરાબર સમજે એ જરૂરી છે.

શક્ય તેટલા પ્રમાણમાં વધુમાં વધુ માણસોનો સહકાર મળે તે માટે આપણે પ્રયત્નો કર્યા છે. જીલ્લાનાં અને ગ્રામ્ય ધોરણે આપણા લોકો આયોજન ના જાણકાર થઇ ગયા છે તેમ આપણે આજે કહી શકીએ.તેમ છીએ.

ભુદાન

ભૂદાન હિલચાલ ૧૯૫૭ માં વિજયી પરિણામ બતાવશે, એવી આશા આચાર્ય વિનોબા ભાવેએ દર્શાવી હતી. આ હેતુ સિદ્ધ કરવા માટે, સર્વોદયી કાર્યકરોને નિસ્વાર્થ ભાવે કામ કરવા ની તથા ઇશ્વરમાં તેમજ હિલચાલમાં વિશ્વાસ રાખવાની સલાહ આપી હતી.

સર્વોદય પુરમ ખાતે મળેલ સર્વોદય આચાર્ય વિનોબાં ભાવેએ, લેખકોને તથા પત્રકારોને, તેમના જ્ઞાનનો ઓછામાં ઓછો છઠ્ઠો ભાગ, ભૂદાનની હિલચાલને વેગ આપવા માટે વાપરવાનો અનુરોધ કર્યો છે.

તેઓશ્રી હીંદી પ્રચાર સભાને સંબોધી રહ્યાં હતાં. તેમણે જણાવેલ કે મેં જમીનદારો પાસેથી તથા શ્રીમંતો પાસેથી જમીન તથા પૈસા મેળવેલ છે. પરંતુ લેખકો અને પત્રકારો પાસેથી પૈસા લેવાની આશા રાખી શકાય નહિ, કારણ કે તેમની પાસે આપવા પણું કશું હોતું નથી, તે હું જાણું છું. તેમની સંપતિ તેમના જ્ઞાનમાં સમાઇ જાય છે, એટલે તેમની પાસેથી ભુદાન માટે છઠ્ઠા ભાગનું જ્ઞાન માગ્યું, તે વ્યાજબી છે.

સટ્ટાખોરી સામેની ઝુંબેશ

જો ચોખા અને ક્મોદની માફક અન્ય ચીજોમાં પણ સટ્ટાખોરી વધશે તો, ચોખા અને કમોદ સામેના ધીરાણ બારામાં જે આદર્શ રીઝર્વ બેન્કે આપ્યો છે, તેવો જ આદેશ અન્ય ચીજો માટે પણ અપાશે. તેમ નાયબ નાણાં પ્રધાન શ્રી બાલીરામ ભગતે જણાવ્યું છે.

દેશના વ્યાપારી અને ઓદ્યોગિક કેન્દ્રોમાં ધીરાણ સ્થિતિ મુશ્કેલ બની છે, અને જો તેમ હોય તો તેનાં શું કારણો છે, તેવા પ્રશ્નના જવાબમાં નાયબ નાણાં પ્રધાને કહ્યું હતું કે વાત સાચી છે.

'તેમણે ઉમેર્યું' હતું કે મોસમી નાણા ભીડ એ તો હીંદી નાણાં બજારમાં રાબેતા મુજબ જેમ બનતું હોય તેમ બને છે. ઉપર વાસના કેન્દ્રોમાંથી પાક બજારોમાં લાવવા માટે નાણાંની જરૂર પડતી હોય છે. આ વર્ષે નાણાં ભીડ જરા વિશેષ છે.

અન્ન ઉત્પાદનમાં ૪૦ ટકાનો સંભવતો વધારો

બીજી પંચવર્ષીય યોજનાના સમય દરમીયાન અન્ન ઉત્પાદનમાં મુળ ગણત્રી મુજબના ૧૫ ટકાને બદલે ૩૫ થી ૪૦ ટકા જેટલો વધારો કરવાનું શક્ય બનશે એમ વડા પ્રધાન પંડીત નેહરૂએ લોકસભામાં જણાવ્યું હતું.

તેઓશ્રી બીજી પંચ વર્ષીય યોજનાની ચર્ચાનો દોર લેતાં બોલી રહ્યા હતાં. વિદેશી હુંડીયામણની ખાધનો

બુદ્ધ જયંતિ

માનવજાતનું અસીમ કલ્યાણ કરી શકે અથવા તેનો સર્વનાશ કરી શકે તેવા અણુશસ્રોના આ યુગમાં ભગવાન તથાગતનું જીવનનું તત્વજ્ઞાન અને તેમનો સંદેશ ખાસ મહત્વના બની રહે છે એમ રાષ્ટ્રપતિ ડૉ. રાજેન્દ્રબાબુએ જણાવ્યું હતું.

ભગવાન બુદ્ધની ૨૫૦૦મી જન્મ જયંતિ પ્રસંગે રાષ્ટ્ર જોગું પ્રવચન કરતાં રાષ્ટ્રપતિએ ઉપરના શબ્દો ઉચ્ચાર્યા હતા. તેમણે કહ્યું વધુમાં હતું કે, બુદ્ધ ભગવાનનું જીવન સંદેશરૂપ હતું.

ડૉ. રાજેન્દ્રબાબુએ, ભારતમાં અને ભારતની બહાર વસતી બૌદ્ધધર્મ પ્રજાને આ પ્રસંગે શુભેચ્છાઓ પાઠવતાં જણાવ્યું છે કે, આજથી ૨૫૦૦ વર્ષ પહેલાં થઇ ગયેલા ભગવાન બુધ્ધે, જગતને શાશ્વત શાંતિનો સંદેશો આપ્યો છે. ઘણા આજના કાળમાં અને તે મહત્વનો બની રહે છે.

ભારત ભરમાં, કાશમીરથી કન્યા કુમારી સુધી, આજે, ભગવાન બુદ્ધની ૨૫૦૦મી જયંતિની શાનદાર ઉજવણી થઇ હતી. નવી દીલ્હીમાં સાંજે મળેલી એક વિરાટ જાહેરસભામાં પંડીત નેહરૂએ ભગવાન તથાગતનો સંદેશો જીવનમા વણી લેવાનો લોકોને અનુરોધ કર્યો હતો. ઠેરઠેર આ ઉત્સવ યોજાયો હતો.

"બૌદ્ધ ધર્મના ૨૫૦૦ વર્ષ" એ શિર્ષક હેઠળ કેન્દ્રના માહિતી ખાતાએ બહાર પાડેલું પુસ્તક બુદ્ધ ઉત્સવ સમિતિના અધ્યક્ષ ડૉ. રાધાકૃષ્ણનને હસ્તે, આજે ભારત પ્રમુખ ડૉ. રાજેન્દ્ર પ્રસાદને અર્પણ કરવામાં આવ્યું હતું.

અલ્જીરીયા અંગે નેહરૂનો ઉકેલ

વડા પ્રધાન નેહરૂએ લોકસભામાં અલ્જીરીયા વિષે મહત્વનું નિવેદન કરતાં ફ્રાન્સ અને અલ્જીરીયન રાષ્ટ્રવાદી બન્નેને ઉત્તર આફ્રિકન પ્રદેશમાં "શાંતી અને સમાધાનના પ્રથમ પગલા" તરીકે હીંસા અને લોહી વહાવવાનું બંધ કરવાની અપીલ કરી હતી.

વડા પ્રધાને જણાવ્યું હતું કે, આ ઝગડાનો અંત લાવવા હીંદ પાંચ મુદ્દાઓ સુચવશે. તેમણે યાદ આપેલી કે શાંતી માટેની આવી જ અપીલનો ઇન્ડો.—ચાઇનાની બાબતમાં સારો જવાબ મળ્યો હતો. શ્રી નેહરૂએ અલ્જીરીયાની પ્રજાના ઉકેલ માટે પાંચ દાઓ ચચ્યા હતાં.

સમાચાર સંગ્રહ

—ફ્રાંસે હીંદ ખાતેની વસાહતો પરના સર્વભૌમત્વનો ત્યાગ કર્યો છે, અને સહિઓ કરેલી એક સંધિ દ્વારા પોંડીચેરી, કરાઈકલ, મહા તથા મેનામ હીંદ સરકારને સુપ્રત કરી દીધા છે. વિદેશ ખાતાના પરિષદ હોલમાં ભારત પ્રમુખવતી પંડીત નેહરૂએ તથા ફ્રેન્ચ પ્રમુખવતી આનાં એલચી શ્રી ઓસ્ટ્રોરોગે આ સંધિ પર સહીઓ કરી હતી. બેઉ સરકારો આ સંધિને બહાલી આપશે કે તુરત જ, ઓપચારિક સોંપણી અમલી બનશે એવી જાહેરાત નેહરૂએ લોકસભામાં કરી ત્યારે, તેમને હર્ષનાદોથી વધાવી લેવામાં આવ્યા હતા.

—એશિયા અંગે આપણે ત્યાં સ્થપાતાં અણુ કેન્દ્રો અન્ય કોઇપણ દેશનાં એવાં કેન્દ્રો કરતાં અતિઘણાં વિકસિત છે, એમ વડા પ્રધાન નેહરૂએ લોકસભામાં જણાવ્યું હતું. તેમણે ઉમેર્યું હતું કે, હીંદે એશીયાઈ દેશોના લોકોને આ કેન્દ્રોમાં તાલીમ સગવડો આપવા ની ઓફર કરેલ છે.

—કેટલાંક ક્ષેત્રોએ મેટ્રીક પદ્ધતિનાં તોલ માપ દાખલ કરવા માટે, ૧૯૫૮ ના જાન્યુઆરીની ૧લી તારીખ હંગામી રીતે નિયત કરવી જોઇએ, એવી ભલામણ હીંદ સરકારની સ્ટેન્ડીંગ મેટ્રીક કમિટિએ કરેલ છે. ઉદ્યોગ પ્રધાન શ્રી નિત્યાનંદ કાનુંગાના પ્રમુખપદે કમીટીની મીટીંગ મળી હતી, જ્યારે ૧૯૫૬ નું તોલ માપ બીલ થોડા સુધારા સાથે માન્ય રાખવામાં આવ્યું હતું.

—રાજકોટથી જામનગર જતા સૌરાષ્ટ્ર મેઇલને, હડમતિયા અને જામવંથલી વચ્ચે ગંભીર અકસ્માત જતાં ૭ માણસો માર્યા ગયા હતા અને કુલ ૩૭ માણસોને ઇજા થઇ હતી. ઇજા પામેલાઓમાંથી છ ની હાલત ગંભીર મનાય છે. સૌરાષ્ટ્રના રેલ્વે ઇતિહાસ માં આવો કરૂણ અકસ્માત કદિ થયો નથી. એન્જીનના પાછળના ભાગનું પૈડું નીકળી જતાં, અને તેણે સલેપાટ કાપી નાખતાં આ અકસ્માત થયો હોય તેમ મનાય છે.

—ભીડાપુર-વરવાળા વચ્ચે રેલ્વેના લેવલ ક્રોસીંગ પર, એક ટ્રેન અને બસ વચ્ચે અથડામણ થતાં, ૧૩ માણસો માર્યા ગયા હતા અને ૨૫ ને ઇજા થઇ હતી. ઇજા પામેલાઓમાંથી છની હાલત ગંભીર છે. બસના ડ્રાઇવરનું અને બીજા આઠનું તો સાંજ મૃત્યુ થયું હતું.

—રાજસ્થાનના રાજ પ્રમુખશ્રી નવાં રચાતા ગુજરાત રાજ્યના ગવર્નર પદે આવશે એમ જાણવા મળે છે. રાજ્યો ની પુનઃરચનાં થતાં, ગવર્નરપદને લગતા ઘણાં ફેરફારો થશે, જેમાં ગુજરાતના ગવર્નર તરીકે શ્રી જયપુર નરેશનું નામ સુચવાયું હોવાનું જાણવા મળે છે.

—બીહારના ગવર્નર શ્રી આર. આર. દિવાકરનું નામ યુપીના નવા ગવર્નર તરીકે બોલાય છે, જ્યારે શ્રી કે. એમ. મુન્શી નિવૃત્તિ લેશે, એમ સમજાય છે. અત્યારના ગવર્નરો તથા રાજપ્રમુખો માંથી અર્ધોક ડઝન વ્યક્તિઓ નવાં રાજ્યોના ગવર્નર પદે ચાલુ રહેશે, જ્યારે બાકીના નિવૃતિ લેશે તેમ જાણવા મળે છે. માયસોરના રાજ પ્રમુખ ભૂતપૂર્વ માયસોર કર્ણાટકના ગવર્નર પદે આવશે એજ રીતે ત્રાવણકોર કોચીનના રાજ પ્રમુખ શ્રી નવા કેરાલા રાજ્યના ગવર્નર બનશે.

—ડૉ. રાધાકૃષ્ણન હીંદના ઉપ-પ્રમુખ બેલજીયમ અને લકસમબર્ગ પોતાના યુરોપના પ્રવાસ દરમીયાન આવ્યા છે. અને તેઓ લક્ષમબર્ગના પરદેશ ખાતા ના પ્રધાનને મળ્યાં હતાં અને પછી ગ્રેન્ડ ડચેસના મહેલમાં તેઓને આવકારવામાં આવ્યા હતાં. તેઓએ હાથી દાંતના બનાવટનો હાથી અને પસંદ કરેલા કેટલાક પોતે લખેલા પુસ્તકો ડચેસને ભેટ આપ્યા હતાં.

—પાકીસ્તાનના તાબા નીચેનાં કાશમીરના પ્રદેશમાં હાલ અશાંતી જણાય છે. ત્યાંના આઝાદ કાશમીરના વડા તરીકે મીર વઝી મહમદ યુસફ શાહને "ઓલ જુમા-એન્ડ કાશમીર મુસ્લીમ કોન્ફરન્સ" તરફથી નિમવામાં આવ્યા છે ૧૯૪૮ થી આજ સુધી ત્યાની સરકારનીં વડાઓની બદલી આ આઠમી વાર થઇ છે. તે બતાવે છે કે ત્યાં અસંતોષની જ્વાલા ભભુકી રહી છે.

—વી. કે. મેનન જેઓ ન્યુયોર્ક જતાં જીનીવા ઉતર્યા હતાં. તેઓ યુનાઇટેડ નેશન્સની કાઉન્સીલની સભામાં હાજરી આપવા જઇ રહ્યાં છે.

—ભારતમાં એક તરતું દવાખાનું બધા દાકતરી હથીયારો અને દવાઓ થી પરીપૂર્ણ કરવામાં આવ્યું છે. તે સેકડો નાના નાના ટાપુઓ આંદામાન અને નીકોબારના બંગાલના દરીયામાં આવેલાને મદદ કરશે. આ વહેતું જહાજ ઓસ્ટ્રેલીયા તરફથી મોકલવા માં આવ્યું છે એમાં ડોકટરો બે નર્સો હશે. ઓપરેશન થીએટરની પણ પુર્ણ સગવડ આમાં છે. અને ૭ જણાને માટે હોસ્પીટલના ખાટલાઓ પણ છે.

—દુનીયાની વસ્તીમાં વધારો ૧૯૫૪ કરતા ૧૫૭૦૦૦૦૦૦નો થયો છે. ચાયનામાં ૫૮૩૦૦૦૦૦૦ની વસ્તી છે, હીંદમાં ૩૭૭૦૦૦૦૦૦ની, યુ. એસ. એસ. આરમાં ૨૧૪૦૦૦૦૦૦ની, યુ. એસ. એ. ૧૬૨૦૦૦૦૦૦ની, જાપાન ૮૦૦૦૦૦૦૦ની, ઇન્ડોનેશીયા ૮૧-૦૦૦૦૦૦ની, અને પાકીસ્તાન ૮૦૦-૦૦૦૦૦ની છે.

—વ્યક્તિગત આવક પર ટોચ મર્યાદા નકકી કરવાના સુચનને ભારતના વડા પ્રધાને નકાર્યું હતું. આ ઠરાવમાં વ્યક્તિગત ટોચ વાર્ષીક રૂ. ૨૫૬ હજાર નકકી કરવાનું અને તેના પ્રથમ પગલાં તરીકે, માસીક પગાર રૂ. ૧૮૦૦નો સિવીલ સરવન્ટને આપવાનું નકકી કરવાનું હતું.

—જુન ૨જીએ મુંબઇમાં મળેલી કોંગ્રેસ મહાસમેતીની બેઠક વખતે "કાળા વાવટા દીન "સંયુકત મહારાષ્ટ્ર" વાદીઓએ ઉજવ્યો હતો.

—મુંબઇ શહેરના ભાવિ વહિવટમાં મુંબઇના લોકોના અમૂલ્ય મતાધિકાર સહિત લોકશાહી હકકો છીનવી નહિ લેવા જોઇએ, તેવી વિનંતી મુંબઇ કોંગ્રેસે ભારત સરકારને કરી છે. મુંબઇ પ્રદેશ કોંગ્રેસ સમિતિએ સર્વાનુમતે કરેલા ઠરાવમાં આ વિનંતી કરવામાં આવી છે. સમિતિએ વધુમાં એવી વિનંતી કરી છે કે મુંબઇ શહેરને લોકસભામાં નવ અને રાજ્ય સભામાં ચાર બેઠકો મળવી જોઇએ.

ગૃહિણી માટે

ઇડલી-ઢોંસા

બનાવવાની રીત

ચોખા ૧ શેર અને અડદની દાળ ૦II શેર લઇ બન્નેને જુદા જુદા વાસણમાં પ્રમાણસર પાણી નાંખીને સવારે પલાળી રાખવાં. સાંજના બન્ને જુદા જુદા ચોખા સાધારણ બારીક વાંટવાં અને દાળ ખુબ ઝીણી વાટવી. તે પછી બન્ને ને એક વાસણમાં ભેગાં કરી તેમાં થોડું પાણી તથા મીઠું નાંખી ખુબ હલાવવું. પાણી એવી રીતે નાંખવું કે આથો કઠણ તેમજ નરમ પણ ન બની જાય. આ આથો એક રાત રહેવા દેવો, અને બીજે દીવસે સવારે ઢોકળાં બનાવીએ છીએ તેમ નાની વાડકીમાં આથો નાંખવો. પછી બાફવાં મુકવું. બફાઇ ગયા પછી નીચે ઉતારી લેવું. તે વખતે ઇડલી તઇયાર થઇ-ગઇ હશે. ઢોંસા બનાવવા હોય તો ચોખાનું પ્રમાણ ઓછું કરવું. આથો ઉપર મુજબ દેવો, ને બીજે દિવસે પુડલાની જેમ ઢોંસા બનવવાં આ ઘી લગાડી ખવાય છે.

*

ઇડલી-ઢોસાની ચટણી

૦I શેર ધાણા, નવટાંક સૂકાં મરચાં. આ બન્નેને સાથે શેકવાં. શેકાઇ ગયા પછી તેમાં નાળિયેરનું ખમણ અને જોઇતું મીઠું નાખી ચારે ચીજો એકી સાથે વાટવી. એક વાસણમાં આમલી અથવા લીંબુનું પાણી ગાળીને તઇયાર રાખવું. ચટણી તઇયાર થાય એટલે એ પાણી તેમાં નાખવું. પછી આ ચટણી થોડા ઘીમાં વઘારવી વઘાર માં અડદની વારેલી દાળ, રાઇ, મીઠો લીમડો નાંખવાં. તેથી ચટણી સ્વાદિષ્ટ લાગશે.

*

ચટણી બીજી રીત

અડદની દાળને સેકવા સાથે થોડા લીમડાના પાંતરા સેકવા અને એ લાલ થઇ જાય પછી કોપરૂં પણ થોડું સેકી લેવું. આ ત્રણેને સુકા મરચા મીઠું નાખી વાંટવી થોડાક તેલમાં અથવા ઘીમા રાઇ નાખી વઘાર કરી. આમાં દહી ભેળવી ખવાય છે.

એક બેન

બેનોને નવી વાનગીઓ નીચેના સરનામે મોકલવા વિનંતી છે.

'Indian Opinion',
P. Bag, Durban.

ગૃહિણી માટે

"ખમન"

એક શેર ચણાની દાળ લઇને એક કલાક સુધી પાણીમાં બોળી રાખવી પછી તેને ધોઇને મીસીન માં બે વખત પીલી નાખવી અને તેમાં આદુ લીલા મરચાં અને મીઠું પ્રમાણ સર નાખવું અને પેણામાં થોડુંક તેલ મૂકી રાઇ નાખી વઘાર કરવો પછી તેલમાં મસાલો સાંતળવો પછી તેમાં ચણા ની દાળ પીલેલી નાંખવી અને અડધો કપ પાણી નાખવું અને ધીમાં તાપે ચઢવા મૂકવું. ચઢી ગયા પછી એક ટેબલ સ્પુન ખાંડ નાખવી અને ઉપર કોથમીર ભભરાવવી આવી રીતે ચણાની દાળનો ખમન બહુંજ સ્વાદિષ્ટ લાગે છે.

કુમારી પુષ્પા બહેન હરિલાલ
ઘેલા, ડરબન.

—o—

બેનોને નવી વાનગીઓ નીચેના સરનામે મોકલવા વિનંતી છે.

'Indian Opinion'
P. Bag, Durban

જોડણી કોશ મોટો
ગુજરાતી ટુ ગુજરાતી ડીકશનરી.
કીમત પા. ૧-૨-૬.
'Indian Opinion'
P. Bag, Durban, Natal.

અમારી ચાલુ વાર્તા

ધૂપ સુગંધ

લેખક: સોપાન

પ્રકરણ તેરમું

(ગતાંકથી ચાલુ)

તરલિકા છુટી પડી ત્યારે સાચે જ તે ચાલી જવા ઇચ્છતી હતી. માધવીના પત્રની વિગતો જાણવાનું લેશ-માત્ર કુતુહલ એના મનમાં નહોતું. બન્ને પ્રત્યે સહાનુભુતિ જ માત્ર હતી એના દિલમાં. પરંતુ બસ-સ્ટેન્ડ ઉપર એને વિચાર આવ્યો કે પોતે ધાર્યું છે તેનાથી કંઇક વિપરીત માધવી એ લખ્યું હોય ને કમલેશ તેનો આઘાત અનુભવે તો? આ વિચારના અનુસંધાનમાં એમ પણ સૂઝયું કે એ ગઇ ત્યારે માધવી હતાશ કે ઉદાસ નહોતી. કમલેશ વિશે કંઇ વાત કરવાની આતુરતાનો પણ એનામાં અભાવ હતો. માધવીએ જે છેલ્લું વાકય ઉચ્ચાર્યું તે બીજા જ કોઇ સંદર્ભમાં હોય તો? તરલિકાના દિલમાં ચીંતાના ભાવો પ્રગટયા કે તરત જ એ પાછી વળી હતી.

કમલેશે જયારે પ્રેમસમાધિમાંથી આંખ ખોલી ત્યારે એની નજર તરલિકા ઉપર પડી, પળવાર ભ્રમ જેવું લાગ્યું. તરત જ સ્વસ્થ થઇ હસીને તરલિકાને એણે આવકારી. 'એ જ લાવી હતી ને માધવીનો આ પત્ર!' એ પ્રકાર ની લાગણી કમલેશના અંતરમાં પ્રગટી આવી. તરલિકાને એણે કહ્યું: 'માધવી વિષે મારા દિલમાં હવે કશી વેદના નથી, ચીંતા નથી...અને સાચું કહું તો અપેક્ષા પણ નથી.'

તરલિકા આશ્ચર્યથી આ શબ્દો સાંભળી રહી. માધવીના પત્રમાં કમલેશના આ ઉદ્‌ગારોને પ્રેરતું કયું તત્ત્વ હશે તે એનાથી સમજાયું નહિ. એવું પુછવાનું યોગ્ય ન ગણાય એમ માની એણે આનંદ વ્યકત કરી શાંતિ રાખી.

કમલેશે કહ્યું: માધવી માટે તમે પણ હવે ચીંતા ન સેવશો.'

તરલિકાએ જવાબ આપ્યો: 'મને માધવીની નહિ, તમારી ચીંતા થતી હતી.'

'મારી? મારે માટે ચીંતા કરવા કહું તો યે ખોટું નથી.'

તરલિકાનું આશ્ચર્ય વધી પડયું. મનમાં એકસામટા પ્રશ્નો ઉઠયા: 'માધવી નૈનિતાલ નહિ જાય? માતા પિતાનો ડર છોડી કમલેશ સાથેની મૈત્રી ચાલુ રાખશે?...એના સમાજની મર્યાદા તોડી નાખશે?...કમલેશ સાથે ...કમલેશ સાથે...?' તરલિકાના આશ્ચર્યની માત્રા એટલી વધી પડી કે તે આગળ કશું વિચારી શકી નહિ. આ સમય દરમિયાન કમલેશ પ્રસન્ન મુખે એના આશ્ચર્યનું અવલોકન કરી રહ્યો હતો. તરલિકાએ સ્વસ્થતા મેળવી એની સામે જોયું ત્યારે એ બોલ્યો:

'તમને આશ્ચર્ય થાય છે? તમને એમ લાગે છે કે માધવી આવું કંઇ કરી શકે નહિ, લખી શકે નહિ?'

'સાચે જ આશ્ચર્ય થાય છે.' તરલિકા બોલી.

'પત્ર વાંચવા આપું?' કમલેશ સરળ ભાવે બોલ્યો. તરલિકાનું આશ્ચર્ય ઓર વધી ગયું. એ તરત જ બોલી ઉઠી:

'ના, ના. એની જરૂર નથી, મારાથી એ વાંચી શકાય નહિ.'

કમલેશ હસીને બોલ્યો: 'એવું કંઇ નથી એનાં પત્રમાં.' પછી ગંભીરતાથી ઉમેર્યું: 'માધવીનો જીવનપ્રવાહ જેમ ચાલે છે તેમ જ ચાલશે. તમે કોઇ અવનવી કલ્પના કરી બેસતા નહિ. એ નૈનિતાલ જશે, નાટકમાં નહિ રહે ને નાટક ભજવાશે પણ નહિ. રજા પૂરી કરી એ કોલેજમાં આવશે ત્યારે પણ જે મર્યાદા કે સંકોચથી હમણાં વર્તતી હતી તેમ જ વર્તશે. એના જ શબ્દોમાં કહું તો 'બાહ્ય રીતે' તો જાણે એ મને ઓળખતી જ નથી, મારે ને એને કંઇ સંબંધ જ નથી એમ એ વર્તશે...છતાં મારા દિલમાં શાંતિ છે; સંતોષ છે.'

તરલિકા હવે બધું સમજી ગઇ. 'બાહ્ય રીતે' એ શબ્દોએ એનાં અંતર

જ

સ્થિતિ કેટલો-સમય ચલાવી શકાશે? કમલેશ એકલવિહારી છે, જ્યારે માધવીના માતાપિતા એના ભાવિનો વિચાર કર્યો વિના રહી શકશે નહિ.' તરલિકાનું મન આ શંકાઓથી ભરાઇ ગયું; પરંતુ તરત જ એણે વિચાર્યું કે કમલેશની શાંતિ લુટાય એવું કંઇ બોલવું જોઇએ નહિ. આછા સ્મિત સાથે એણે કહ્યું: 'મારી ચીંતા હવે દુર થઇ.'

કમલેશ સમજી શકયો કે તરલિકાના આ શબ્દોમાં ઉલ્લાસ કરતાં શિષ્ટાચારનું પ્રમાણ વિશેષ છે છતાં તેણે એ આનંદથી ઝીલ્યા ને કહ્યું: 'તમારી લાગણી માટે આભાર માનું છું'

તરલિકા હસીને ઉભી થઇ. જતાં જતાં કહ્યું: 'જો મુંબઇ બહાર ન જવાના હો તો મને ખબર આપજો. હું તો રજા અહીં જ ગાળવાની છું.' કમલેશે સમતિસૂચક સ્મિત કર્યું ને તરલિકાએ વિદાય લીધી.

કમલેશ એકલો પડયો, કાવ્યની સ્ફુરણા થઇ હોય એમ એ કંઇક ગણગણવા લાગ્યો. પછી પત્ર ઉઘાડી મધુરસનું પાન કરતો હોય એમ ફરી ને નિરાંતે વાંચવા લાગ્યો. બીજા વાચને મનમાં સહેજ ચીંતા પ્રગટી. એમ થયું કે માધવીને હવે બે પ્રકારે જીવન જીવવું પડશે. આંતર અને બાહ્યનો સંઘર્ષ એ જીરવી શકશે નહિ. 'કેટલી કોમળ છે એ?' એનું મન બોલી ઉઠયું. સહાનુભૂતિના ઝરણાં હૃદયમાં પ્રગટી આવ્યાં. માધવીએ એની ઉપર મહદ ઉપકારો કર્યો હોય ને પોતે તેનો યત્કિંચિત પણ બદલો ન આપી શકતો હોય એવી લાગણીથી એનું મન ઉભરાવા લાગ્યું.

અચાનક એક વિદ્યાર્થી એની ઓરડીમાં દાખલ થયો. કમલેશે ચમકી જઇ પત્ર સાચવી લીધો. આવનારે સંદેશો આપ્યો કે દવેસાહેબ એને બોલાવે છે. કમલેશને કંઇ સમજાયું નહિ, પણ નવી પરિસ્થિતિમાં જવાનું સારૂં લાગતું હોય એમ એ તૈયાર થઇ તરત જ દવેસાહેબને ઘેર જવા બહાર નીકળ્યો. દવેસાહેબ શા માટે બોલાવતા હશે તેની માર્ગમાં કલ્પના કરી, પણ કંઇ સુઝયું નહિ. સાથે ચાલતાં વિદ્યાર્થીને એણે પુછયું: 'શું કામ છે તે કહ્યું છે?'

'મને કહ્યું નથી, પણ નાટક અંગે કંઇક હશે એમ ધારૂં છું.' એણે જવાબ આપ્યો.

નહિ એમ એને તરત જ લાગ્યું. 'તો પછી શું જુઠું બોલવું? કંઇક બહાનું કાઢવું?' રોષથી એનું મન બોલ્યું. કમલેશને અસત્ય ઉચ્ચારવામાં હીણપત લાગી દવેસાહેબને ત્યાં પહોંચતાં સુધીમાં એ કોઇ નિર્ણય કરી શકયો નહિ. 'જેમ થવાનું હશે તેમ થશે.' એમ વિચારી એ ઘરમાં દાખલ થયો. દવેસાહેબ એકલા જ બેઠા હતા. કમલેશે નમસ્કાર કરી સામેની ખુરશી ઉપર બેઠક લીધી. દવેસાહેબ એક પળ શાંત રહી બોલ્યા:

'આજે તમારી સાથે નિખાલસ ભાવે થોડીક ગંભીર વાતો કરવી છે.'

કમલેશ કંઇ બોલ્યા વિના ધ્યાનથી સાંભળી રહ્યો.

'તે દિવસના અનુસંધાનમાં જ મારે કહેવાનું છે.' દવેસાહેબે બીજું વાકય ઉચ્ચાર્યું. કમલેશે મૌન જ રાખ્યું.

'મેં સાંભળ્યું છે કે કંઇ જ કારણ આપ્યા વિના તમે નાટક ભજવવાનો કાર્યક્રમ બંધ રાખ્યો છે.'

'સાચું છે.' ઉંડાણમાંથી બોલતો હોય એમ કમલેશે કહ્યું.

'વિદ્યાર્થીઓનું અનુમાન એવું છે કે માધવીએ ગાયકવૃંદમાં રહેવાની ના પાડી તેનું આ પરિણામ છે.' દવેસાહેબ ગંભીર સ્વરે બોલી કમલેશ સામે જોઇ રહ્યા. કમલેશ પળવાર નીચું જોઇ ગયો, પછી ભારે અવાજે બોલ્યો:

'એ અનુમાન ખરૂં છે.'

'મને લાગે છે કે આ યોગ્ય નથી થયું.' દવેસાહેબનો સ્વર જરા બદલાયો. કમલેશ ગંભીરતા ધારણ કરી ચુપ બેસી રહ્યો.

'તમારી અંગત લાગણીઓને કાર્યક્રમની વચ્ચે ન લાવવી જોઇએ એવો મારો મત છે.' દવેસાહેબે એ જ ભાવમાં કહ્યું.

કમલેશના મનમાં આ સ્વર અને શબ્દોએ ઉશ્કેરાટ પેદા કર્યો ને હોઠ ઉપર વાકય ધર્યું: 'મારો અભિપ્રાય એથી જુદો છે!' પણ એણે વિનય ખાતર મૌન રાખ્યું. દવેસાહેબને એ ગમ્યું નહિ. તેઓ બોલ્યા:

'તમારે આ સંબંધમાં સ્પષ્ટતા કરવી જોઇએ.'

કમલેશ હવે ન રહી શકયો. બોલ્યો 'નાટક ભજવવા જેવી મારી માનસિક સ્થિતિ નથી, ને મારી એ ફરજ પણ નથી. બીજા વિદ્યાર્થીઓ ઇચ્છે તો એ ભજવી શકે છે.'

દવેસાહેબે આવો ઉત્તર ધાર્યો

ભાવિ ઉપર પણ પડદો પડી જશે. તમારે તમારા સંયોગો વિચારી આવા સંબંધોથી દુર રહેવું જોઇએ.'

દવેસાહેબ બોલી ગયા. કમલેશ તત્કાળ ઉભો થઇ ગયો. દવેસાહેબના પ્રત્યેક વાકયે એના હૃદય ઉપર પ્રહાર કર્યા હોય એમ એનું મુખ લાલ બની ગયું. દબાયેલા અવાજે એ બોલ્યો.

'મેં કશું બુરૂં કર્યુ નથી, કોઇની સહાનુભૂતિની મારે જરૂર નથી, મારૂં ભાવિ હું શોધી લઇશ.'

દવેસાહેબ ચમકી ગયા. તેઓ પણ ઉઠયા. ધીમા સમજાવટભર્યા-સ્વરે એમણે કહ્યું: 'તમે કશું જ બુરૂં નહિ કર્યું હોય તે સ્વીકારૂં છું, પરંતુ આ વસ્તુ અત્યંત નાજુક અને ગંભીર છે. એનો વિચાર ઉશ્કેરાટથી કરવાનું યોગ્ય નથી. તમને કોઇની પરવા ન હોય તે સંભવિત છે, પરંતુ બીજાઓની લાગણીઓ પ્રત્યે બેદરકાર બનવાનું પણ યોગ્ય નથી.'

કમલેશે બહારથી શાંત રહી આ સાંભળ્યું, પરંતુ તેના મનમાં આનાંનું કશું વસ્તુ નહીં. દવેસાહેબે અન્તે ઉમેર્યું: 'હું જે કહું છું તે પર શાંતિથી વિચાર કરજો અને મને મળવા જેવું લાગે તો મળજો.'

કમલેશે નમ્રતાથી માથું હલાવ્યું ને નમસ્કાર કરી વિદાય લીધી. વળતી વખતે એનાં પગલાં વધુ ઝડપથી પડતાં હતાં. જીવનનો કોઇ નવો માર્ગ શોધવાનો હોય એ રીતે મનમાં ઉથલપાથલ મચી હતી. ઘેર પહોંચતાં સુધીમાં તો એણે નક્કી કરી નાખ્યું કે માધવી પ્રત્યેની લાગણી જાળવી રાખવા માટે જે મૂલ્ય ચુકવવું પડશે તે એને મન ઓછું જ હશે. એ લાગણીનું તે જીવનની સર્વશ્રેષ્ઠ મિલકત તરીકે જતન કરશે.

ઓરડી ઉપર આવી એણે માધવીનો પત્ર ફરીને હાથમાં લીધો ને આંખનાં પોપચાને સ્પર્શ કરાવી મૃદુતાથી તે ટેબલના ખાનામાં મૂકયો. આટલી ક્રિયા કરતાં તેના મનનો ઉશ્કેરાટ શમી ગયો ને ચિત્તમાં વિશિષ્ટ પ્રકારની શાંતિ છવાઇ ગઇ.

—કેમશઃ

એ એક મેમો એના ટેબલ ઉપર મૂકયો. એમાં લખ્યું હતું: ''આપણી સંસ્થાનો દરેક નોકર આશરે ૧૪ શિલિંગ અને બે પેન્સ જેટલી રકમ નાતાલનાં અભિનંદન કાર્ડો લગભગ વીસ સંબંધીઓ તથા મિત્રને મોકલવા પાછળ ખર્ચે છે. આપણી કંપનીના ચાલીસ નોકરોમાંનો દરેક જણ એ રકમ બચાવે તો યુદ્ધમાં ઘવાયેલાંઓને આપણે ઘણી જ મદદ કરી શકીએ.'

એ સંસ્થાના માણસોને આ વિચાર ખુબ ગમી ગયો અને કુલ્લે ૨૮ પાઉંડ, ૭ શિલિંગ અને ૮ પેન્સ જેટલી રકમ જમા થઇ. યુદ્ધ દરમીયાન જેમણે મા તથા બાપ બન્ને ગુમાવ્યાં હતાં એવાં ત્રણ બાળકોની બે વૃદ્ધ પુરૂષો દેખરેખ રાખતા માલુમ પડયા. આ રકમમાંથી એ કુટુંબને કપડાં, બળતણ અને બીજી જરૂરિયાતની ચીજો ઉપરાંત રમકડાં તથા ગરમ પાણી માટે ગેસની વ્યવસ્થા થઇ શકી.

બીજે વર્ષે આ ફંડમાંથી ચાર છોકરાઓને આગળ ભણવા માટે શિષ્યવૃત્તિઓ અપાઇ.

આ જાતની પ્રથા પ્રતિ વર્ષ ત્યાં વેગવાન બનતી જાય છે. આપણે આવું ન કરી શકીએ?

કાળની એરણે

સૃષ્ટિ-સંવત્સર	...	૧૯૭૨૯૪૯૦૫
ચીની ,,	...	૯૬૦૦૨૪૫૫
પારસી ,,	...	૧૮૯૯૨૩
કાલિ ,,	...	૫૦૫૭
યુધિષ્ટિર ,,	...	૪૩૧૫
ભૂપા ,,	...	૩૫૨૮
ગ્રીક (યુનાની)	...	૨૭૨૩
જૈન (વીર)	...	૨૪૮૩
બુદ્ધ	...	૨૫૦૦
વિક્રમ	...	૨૦૧૨
ઈસુસન	...	૧૯૫૬
શાલિવાહન (શાક)...		૧૮૭૭
હીજરી સન	...	૬૩૭૫
મીસર ,,	...	૨૭૬૦૮
ઈરાન ,,	...	૬૯૬૦
યહુદી ,,	...	૫૭૧૭
ઇબ્રાહીમ ,,	...	૩૮૭૬
સ્પાર્ટા ,,	...	૩૬૫૯
રોમ ,,	...	૨૭૦૮
જોરો સ્પાર્ટન	...	૧૩૨૫
બંગાળી	...	૧૩૬૩
ગુરૂનાનક	...	૪૮૬
દયાનંદ	...	૧૩૧
ગાંધી સન	...	૮

સાભાર સ્વીકાર

ગયા અંકનો સરવાળો કુલ	૪૩	૧૪	૦
ભગત બ્રધર્સ (જો'બર્ગ)	૫	૦	૦
પ્રિન્સેસ ટેલરસ (બીનોની)	૧	૧	૦
રામા બ્રધર્સ (જો'બર્ગ)	૧	૧	૦
ભગત એન્ડ સનસ ,,	૫	૫	૦
પી. બી. પટેલ ,,		૯	૦
રામાભાઇ વલ્લભ ,,	૧	૧	૦
જીવણભાઇ વલ્લભ ,,	૧	૧	૦
ડાહ્યાભાઇ માવજી ,,	૧	૧	૦
એન. લાલા (ફીરીનીકીઝ)	૨	૨	૦
એમ. પ્રેમજી સેન્સ (લુઇસ-ટ્રીકાર્ટ)	૫	૫	૦
એસ. હેરી એન્ડ સન્સ (ઇસ્ટલંડન)	૧	૮	૮
વાલજી લાલા (બુકલીવેસ્ટ)	૧	૧	૦
આર. હરીભાઇ (ગ્રેમ્સટાઉન)	૧	૧	૦
જે. ગોવન (કુક હાઉસ)	૫	૫	૦
આર. દુલ્લભ (પીટર્સબર્ગ)	૩	૦	૦
કુલ સરવાળો	૭૮	૧૫	૮

લગ્ન

શ્રી. રામાભાઇ પરસોત્તમ જોહાનીસબર્ગના પુત્ર શ્રી. ભગવાનદાસના લગ્ન ટુંક મુદતપર થયા હતા.

વિવિધ વર્તમાન

રામકૃષ્ણ સેન્ટરની ઉજવણી

ઉપરોકત સંસ્થાના આશ્રય ચાલતા બાળકોના કલ્બે પોતાનો બીજો વાર્ષીક ઉત્સવ ઉજવ્યો હતો તે વખતે સામુદાયીક બાળકોની પ્રાર્થના સરઘસ કાઢવામાં આવ્યું હતું.— આમાં મોટાઓએ પણ ભાગ લીધો હતો. આ ઉત્સવનો કાર્યક્રમ ૧૦મી જુન ૧૯૫૬ને રવીવારે લગભગ આખો દીવસ ચાલ્યો હતો. ફેન્સી ડ્રેસ, પ્રાર્થના, પ્રવચન, યોગની સાધના, નાટક, (ધાર્મીક) વિગેર રાખવામાં આવ્યા હતાં. ૧૩મી જુન ૧૯૫૬ના ૭-૩૦ વાગે ટાઉન હોલમાં રામકૃષ્ણ સેન્ટર તરફથી દ્રોપદી (ઈંગ્લીશ) નાટક ભજવવામાં આવનાર છે.

કાજુનું ઉત્પાદન

ભારતમાં ૬૦,૦૦૦ ટન કાજુ પાકે છે. સારી દુનીયામાં આ સૌથી વધુમાં વધુ છે. કાજુ એ આંતરરાષ્ટ્રીય મેવો છે. આંતરરાષ્ટ્રીય મેવા બજારમાં ભારત કાજુના વેચાણમાં ૯૦ ટકા જેટલી લગભગ એકહથ્થુ સરસાઇ ભોગવે છે. મોટે ભાગે અમેરીકા ને ઈંગ્લાંડમાં ભારતના કાજુની સારી માંગ રહે છે. ૭૫ ટકા જેટલો કાજુ ત્યાં ખપે છે અને બાકીનો અહીં વપરાય છે. કાજુનું ઉત્પાદન મુંબઇના સાગર કાંઠાના પ્રદેશથી માંડીને દક્ષિણમાં કન્યાકુમારી સુધી થાય છે. કાજુની નીપજમાં એકંદરે રૂા. ૧૦૦ થી ૩૦૦ જેટલો નફો થતો હોય છે. અત્યારે ભારતમાં કુલ ૨ લાખ ૨૨ હજાર એકરમાં કાજુની ખેતી થાય છે. કાજુ દરિયા કાંઠાનાં સમુદ્ર સપાટીથી ૨૦૦૦ ફીટ ઉંચાઇવાળી જમીનમાં પાકે છે. ૩૦ થી ૧૩૦ ઈંચ જેટલો વરસાદ એ જીરવી શકે.

સત્ય ઘટના

ઈંગ્લેન્ડમાં સાચી બનેલી આ વાત છે.

૧૯૫૫ની નાતાલ પહેલાં લીવરપુલ શિપિંગ કંપનીના મેનેજરના સેક્રેટરી

પખવાડીક પંચાંગ

વાર	ખ્રીસ્તી ૧૯૫૬ જુન	હીંદુ ૨૦૧૨ જેઠ	મુસલમાન ૧૩૭૫ સવાલ	પારસી ૧૩૨૫ શહેરેવર માહાવા	સૂર્યોદય ક. મી.	સૂર્યાસ્ત ક. મી.	ધાર્મિક તહેવારો-ઉત્સવો
શુક્ર	૧૫	સુદ ૭	૫	૧૮	૬-૪૬	૫-૦૩	
શની	૧૬	,, ૮	૬	૧૯	૬-૪૭	૫-૦૩	
રવી	૧૭	,, ૯	૭	૨૦	૬-૪૮	૫-૦૨	
સોમ	૧૮	,, ૧૦	૮	૨૧	૬-૪૯	૫-૦૨	
મંગળ	૧૯	,, ૧૧	૯	૨૨	૬-૪૯	૫-૦૧	નિર્જલા એકાદશી
બુધ	૨૦	,, ૧૨	૧૦	૨૩	૬-૫૦	૫-૦૧	
ગુરૂ	૨૧	,, ૧૩	૧૧	૨૪	૬-૫૦	૫-૦૦	
શુક્ર	૨૨	,, ૧૪	૧૨	૨૫	૬-૫૧	૫-૦૦	વટપુર્ણીમા ઉદ્દયાત
શની	૨૩	,, ૧૫	૧૩	૨૬	૬-૫૧	૫-૦૦	
રવી	૨૪	વદ ૧	૧૪	૨૭	૬-૫૨	૪-૪૯	
સોમ	૨૫	,, ૨	૧૫	૨૮	૬-૫૨	૪-૪૯	
મંગળ	૨૬	,, ૩	૧૬	૨૯	૬-૫૩	૪-૪૮	
બુધ	૨૭	,, ૪	૧૭	૩૦	૬-૫૩	૪-૪૮	
ગુરૂ	૨૮	,, ૫	૧૮	૧	૬-૫૪	૪-૪૭	

K. M. Lodhia & Co.

Manufacturing Jewellers and General Dealers

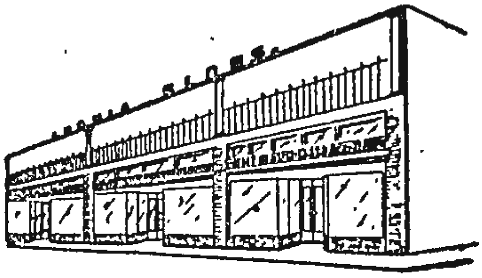

22 ct Jewellery made to order in latest designs

બાવિસ કેરટ

સોનાના દાગીના ખાસ અમારી જાતી દેખરેખ નીચે અમને અપાયલું કામ સંતોષ પામે એવી રીતે કરીયે છીએ.

નેકલેસ, જુદી જુદી ડીઝાઇનની બંગડી અછોડા, સાડીની પીન, વીંટી બકકલ એરીંગ વીગેરે બનાવીએ છીએ.

106 Prince Edward Street, Durban.

બીજાં કેટલાંક પુસ્તકો

ઈશ્કની ખુશ્બુ (નવલ કથા)	૧	૦
તેજચિત્રો (ટુંકા જીવન ચરીત્રો)	૭	૬
શહીદનો સંદેશ	૪	૦
મરૂ ભૂમિમાં ,,	૪	૦
મેઘધનુષ્ય ,,	૭	૬
રૂપનાથ ,,	૭	૦
કમાઇનો ભોગ ,,	૮	૦
ત્રિવિધ તાપ ,,	૫	૦
લુઇ પાશ્ચર (જીવન ચરીત્ર)	૫	૦
રાજા રાણી નાટીકા	૧	૦
નુતન રશિયામાં ડોકીયું	૩	૬
સોક્રેટીસની સફર	૨	૬
જીવતા તહેવારો (કા. કાલેલકર)	૫	૦
જીવન યાત્રા ,,	૪	૦
ઇશાવાસ્ય (વિનોબા)	૧	૬
સ્થિતપ્રજ્ઞ દર્શન ,,	૪	૦
ગીતા પ્રવચનો ,,	૩	૦
મધુકર ,,	૪	૯
જીવન દ્રષ્ટિ ,,	૩	૯
આશ્રમના તેર દિવસ ,,	1	૦
શ્રેયાર્થીની સાધના (નરહરિ પરિખ)	૭	૬

એટલું તમે જાણો છો કે કેનેડાની વિશ્વ વિખ્યાત કંપની

સન લાઈફ ઓફ કનેડા

ઉપરોક્ત કંપનીના અમો સત્તાવાર એજન્ટ છીએ.

ઉપરાંત

દક્ષિણ આફ્રીકાની વરિષ્ઠ અદાલતની કેપ ઓફ ગુડ હોપ પ્રોવીન્સીયલ ડીવીઝન ના સરકાર તરફથી નીમાયેલા અંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભાષાન્તરકાર છીએ તેમજ અત્રેની ઈમીગ્રેશન અંગેનું કોઈ પણ જાતનું કામકાજ વિના વીલંબે ત્વરીત ગતીએ થઈ શકે છે.

1. Wherever there is a particular Life Assurance Problem a Sun Life of Canada Plan can solve it.
2. Prompt settlement of claims is a maxim of the Company's Management.
3. During 1951 the Company paid over £31,000 000 to annuitants, policy holders and their families.

The Sun Life of Canada is a Leader in World Wide Assurance

Consult us first.

C. C. PALSANIA

GENERAL AGENT

Business, Estate, Financial, Insurance and Immigration Consultant.
Sworn Translator.

100 Sir Lowry Road, P.O. Box 4624. — CAPETOWN Phone 32390

જોઇએ છે

હાડકાં

તમારાં સ્ટેશન કે સાઇડીંગે પહોંચતાં કરવા માટે અમે ટનના પા. ૭ આપીશું

ખાલી બેગો રેલ ફીરાયું ભરી પાછી મોકલી આપીશું
વધુ વિગતો માટે લખો:

THE BULLBRAND FERTILIZERS LTD.

SARNIA NATAL.

ધાર્મીક પુસ્તકો

વિનોબા ભાવે કૃત ઉપનીષદ ગીતાજી વિગેરે ધાર્મીક પુસ્તકોના શ્લોકોપર પ્રવચન.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ઘેર બેઠાં અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.

જીંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લીયરન્સ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને યોર્કશાયર ઈનશ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 26 Barkly Arcade,

Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તદન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગળ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.

PHONE 33-4691. BOX 2526.

ચુનીલાલ બ્રધર્સ

હમણાંજ ખુલ્લો મુકેલો માલ!

ન્યુ ધરા છાપેલી નીનન સાડીઓ	૬ વાર	શી. ૪૯–૬
જરીની કીનારવાળી જ્યોરજેટ ૪૫"		વારની શી. ૧૫–૦
પાટલી પાલવ અને આખી ભાત વાળી		
રેશમી છાપેલી સાડી		પા. ૭–૧૦–૦ થી ઉપર
બેવડી કીનારની સાડી ક્રેપ ૪૫"		વારની શી. ૩/૧૧ થી ઉપર

સુતરાઉ સાડીઓ છેલ્લી ઢબના રંગો અને છાપો વાળી

પાંચ વાર શી. ૨૭–૬ થી ઉપર

છ વાર શી. ૩૯–૬ થી ઉપર

C.O.D. અને ટપાલથી આવેલા ઓર્ડરોને તુરત ધ્યાન દેવામાં આવે છે.

જોઇએ તો સામ્પલ મોકલીશું.

ચુનીલાલ બ્રધર્સ

(પ્રો.) લીમીટેડ

૬૩ વીકટોરીયા સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ફોન: ૨૪૦૦૩ પી. ઓ. બોક્સ ૮૨૨.

Phone 22905 Tel. ADD. : "GANDABHAI"

The Home Of INDIAN SWEETMEATS.

G. C. Kapitan & Son

Vegetarian Restaurant

Upcountry customers are requested to send their **POSTAL ORDER** with their orders.

Write For Price List.

બહારગામના ગ્રાહકોને ખાસ સુચના

ઓર્ડર સાથે પોસ્ટલ ઓર્ડર મોકલવા મહેરબાની કરવી. મીઠાઈની કીંમત ઉપરાંત નીચે મુજબ પોસ્ટેજ ઉમેરવા વિનંતી છે

નો. રોડેશીયા શી. ૧–૦ રતલે. સધર્ન રોડેશીયા ૯ પેની રતલે. યુનીયનમાં ૩ પેની રતલે.

પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો

154 GREY STREET, DURBAN.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેસ્યલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રાક્ટ લઈશું.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર – ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

તાજું ઉમદા ફ્રુટ

આંબા અથાણું, લીલી અળદ અને સુરણની મોસમ ચાલુ છે. આદુ ૧૦ પેની રતલ, લસણ ૧૦ પેની રતલ. પાપડ નંબર ૧ શી. ૧૦, નંબર ૨ શી. ૮ ૧૦૦.

કપુરી અને ચેવલી પાન બજાર ભાવ પોસ્ટેજ જુદું. બાસ્કીટ શી. ૧૦–૬ ડઝન; લાંબી અને સ્કવેર બાસ્કીટ શી. ૧૬–૬ ડઝન.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી કોઈ પણ જરૂરી પરમીટ કઢાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS

P. O. Box 251. DURBAN.

Jethalal's Mithai House

and

Vegetarian Caffetaria

86 Queen Street, Durban.

Telephone: 27780 — P. O. Box 2043.

Tel. Address: "SWETMEEATS"

અમારે ત્યાંથી બધી જાતની ચોખ્ખા ઘીની બનાવેલી શુદ્ધ મીઠાઈ મળી શકશે

* * * *

આખો દિવસ વેજીટેરીઅન ભોજન મળી શકશે.

* * * *

લગ્ન પ્રસંગે તેમજ પાર્ટીઓ માટે જમણની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

* * * *

હોલ શુભ પ્રસંગે ભાડે મળી શકશે.

* * * *

બોર્ડીંગ અને લોજીંગની સગવડ

કાયમી બોર્ડરોને ખાસ પસંદગી આપવામાં આવશે. વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકોને વધુ પસંદગી આપવામાં આવશે. હાલમાં તો માત્ર પુરૂષ વર્ગનેજ લેવામાં આવશે. ઓરડાઓમાં નવું અને આધુનિક ઢબનું ફરનીચર રાખવામાં આવેલું છે. દેશમાં જતાં અગર તો દેશમાંથી આવતા ઉતારૂઓ માટે કુટુમ્બને રહેવા માટે રહેવાની તેમજ ખાવાની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

* * * *

ઘરનું આથેલું અથાણું અને સારી જાતના પાપડ હંમેશાં તઈયાર હોય છે.